D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1967 METAI, KOVO MĖNESIO 4 D. / MARCH 4, 1967 / PART TWO NR. 53 (9)

POKALBIS SU DAINININKE

Lilija Šukytė apie savo įspūdžius Chicagoje, dainuotas ir dainuosimas partijas Metropolitan operoje ir apie tai, kas labiausiai prie širdies

Rytoj, kovo 5 d. (sekmadienį) 3 val. popiet Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje, kasmetinis, bet ne eilinis įvykis: "Draugo" koncertas ir 16-tojo romano konkurso premijos įteikimas naujajam laureatui. Kaip žinome, šiemetinis konkurso laimėtojas yra rašytojas **Pranas Naujokaitis**, o mecenatas — **Vacys Petrauskas**, mūsų lietuviškosios literatūros gyvastingumui paskyręs 1,000 dolerių.

Bet ypač miela, kad šiemet šios "Draugo" muzikos ir literatūros šventės dėmesio centre yra ir mūsų žymioji Metropolitan operos solistė **Lilija Šukytė.** Koncerto - literatūros šventės išvakarėse užkalbinome laukiamą viešnią keliais žmogiško smalsumo klausimais. Lilijos Šukytės atsakymai, tikimės, bus įdomūs kiekvienam muzikos mylėtojui, o laukiamo koncerto klausytojams iš karto užmegs nuoširdų kontaktą su pačia dainininke.

— Kokius įspūdžius išsivežėte iš Chicagos po ankstesniųjų metų koncertų ir po pernykštės "Traviatos"?

— Chicagoje man teko koncertuoti kiekvieneriais pastaraisiais metais. Visada išsiveždavau iš čia kuo geriausius įspūdžius. Chicagos publika visuomet šiltai nuoširdi ir kultūringa.

Po praeitų metų "Traviatos" buvau labai patenkinta, nes turėjau progos arčiau pažinti ir dainos kolegas lietuvius, apie kuriuos anksčiau tik buvau skaičiusi. Man džiugu, kad pernykščiai mūsų "Traviatos" spek takliai praėjo su tokiu dideliu pasisekimu.

— Šia proga mūsų skaitytojams būtų labai įdomu ką nors detaliau sužinoti apie Jūsų dainavimą garsiojoje Metropolitan operoje: kuriose operose lig šiol dainuota, ką artimiausiu laiku teks dainuoti?

— Apie savo darbą Metropolitan operoje galėčiau daug kalbėti. Paminėsiu kai ką tik trumpai. Jaunas dainininkas, vos metus išbuvęs šioje operoje, negali nė reikalauti pagrindinių rolių. Šiais metais buvau didžiųjų rolių, kaip mes čia įpratę sakyti, "understudy". Dainavau šiose operose: Rigoletto, Electra, Aida, Lucia di Lammermour ir Peter Grimes. Mano lig šiol didžiausias pasirodymas Metropolitan operoje bus Helen Niles vaidmuo operoje "Mourning Becomes Electra". Pats kompozitorius (Marvin David Levy) parinko mane tai operai, kurios pasaulinė premjera įvyks kovo 17 d. Helen Niles vaidmuo yra labai artimas Micaelos vaidmeniui Carmen operoje. Pati rolė turi daug vokalinių ir vaidybinių galimybių.

Po "Draugo" koncerto dainuosiu Hunter kolegijoj New Yorke su Jerome Hines ir Nicolai Gedda — atliksiu Puccini arijas. Kovo 12 d. įvyks iškilmingoji Metropolitan operos dainos šventė New Yorko Filharmonijos salėje — ten dainuosiu Mozartą. Šiais metais turėjau pasisekusią audiciją pas Leonardą Bernsteiną — mano debiutas su New Yorko Filharmonijos orkestru įvyks liepos 7 ir 8 d. New Yorke. Be to, garsioji dainininkė Rosa Ponselle angažavo mane dainuoti Baltimorės operoje. Dainuosiu Lauretta rolę operoje Gianni Schicchi ir Marijos rolę operos "La Guerra pasaulinėje premjeroje.

Birželio mėnesį esu pakviesta į Braziliją, o 1968 metų vasarą į Švediją. Tik dar nežinau, ar Metropolitan opera sutiks tuo laiku "atrišti" mane nuo sutarties...

— Kurios dainuotos operos buvo Jums arčiausiai prie širdies ir kurios iš nedainuotų labiausiai Jums patiktų?

— Šiuo momentu man artimiausios dainuotos operos yra "Bohema" ir "Traviata". Tačiau žmogaus skonis keičiasi su amžiumi ir patirtimi. Buvo laikas, kada Mozarto muzika man buvo neprieinama. 1965 metais Stratfordo Shakespeare'o festivaly dainavau 33 spektaklius "Figaro vestuvėse". Tik tuomet pradėjau vertinti Mozarto genijų ir grafienės Almaviros rolę. Tai buvo didelė vokalinė ir muzikinė disciplina. Norėčiau ir ateityje turėti progų dainuoti Mozarto operose.

— Pasirinkimo atveju tarp įprastų klasiškųjų operų ir modernių operų, kurias labiau rinktumėtės? Ar sakysim, kokį Verdį, Wagnerį, Puccinį, Offenbachą, Čaikovskį, o gal Britteną, Bergą, Orfą ir kitus panašius?

— Moderni opera man nėra prie širdies, nors mano visi svarbiausi debiutai buvo modernioje operoje. 1964 m. įvyko mano pirmas operinis pasirodymas "Lady Billows" rolėje Britteno operoje "Albert Herring". 1965 m. sukūriau Deirdre vaidmenį premjeroje to paties vardo operoje. Šiais metais Metropolitan operoje turiu Helen Niles rolę operos "Mourning Becomes Electra" pasaulinėje premjeroje. Taip pat dainuosiu Marijos rolę Rossellini operoje "La Guerra", kurios pasaulinė premjera įvyks Baltimorėje.

Pasirinkti dabar tarp įprastų klasiškų, romantinių ar modernių operų yra sunku. Tai galėsiu padaryti tik tuomet, kada būsiu jau įvairių stilių operas dainavusi.

— Iš patirties žinome, kad žymieji operų solistai ne visi mėgsta reikštis ir šiaip neoperinių koncertų programose. Sakysim, mūsuose vien tik dainos

(Nukelta į 2 psl.)

Šv. Kazimieras dail. Adolfo Valeškos mozaikoje Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčios išorinėje sienoje, Marquette Parke, Chicagoje (detalė). Mozaikos pašventinimas įvyks šį sekmadienį (kovo 5 d.) po sumos. Nuotrauka P. Petručio

STEBUKLAS PRIE DAUGUVOS

Nauja Adolfo Valeškos mozaika lietuvių bažnyčioje

ST. DAUNYS

Nepilno šimtmečio tėkmėje Amerikos lietuviai pastatė daug gražių bažnyčių. Pirmųjų lietuvių ateivių svarbiausias rūpestis buvo organizuoti lietuviškas parapijas ir prie jų steigti parapijines lietuviškas mokyklas, kad bažnyčiose skambėtų lietuvių kalba, aidėtų lietuviškos giesmės, o mokyklose tėvų atsivežtas gimtasis žodis būtų perduotas kitoms kartoms. Lietuvių statytose bažnyčiose tautinių motyvų betgi nedaug teužtiksime. Nebuvo savųjų inžinierių, architektų, dailininkų. Bažnyčias statė svetimieji amatininkai, kurie nežinojo Lietuvos ir kuriems terūpėjo tik įprastinė maldos namų statyba. Tautiniai motyvai lietuvių statytose bažnyčiose pastebimai pradėjo reikštis, tik dabartinei naujųjų lietuvių ateivių bangai užtvinus. East St. Louis, Roselande, Marquette Parke, Maspethe ir kitur pastatytos naujos lietuviškos bažnyčios, kurios atkreipia praeivio akį savo lietuvišku žvalumu.

Prieš 40 metų Chicagos Marquette Parke įkurtoji lietuvių parapija ir prieš 10 metų statytoji naujoji Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia kovo 5 d. mozaikos "Stebuklas prie Dauguvos" pašventinimu užbaigia savo išorės puošimą.

Dailininko A. Valeškos meno studijos atliktoji mozaika "Stebuklas prie Dauguvos" mus nukelia į 1518 metus, kada lietuvių kariuomenė vedė sunkią kovą su Maskva. Dauguva buvo patvinusi, ir lietuvių kariuomenė negalėjo per ją persikelti. Tada kariuomenės akivaizdoje ant risto žirgo pasirodė šv. Kazimieras ir stebuklu padėjo lietuvių kariuomenei persikelti per Dauguvą ir prie Polocko sumušti Maskvos kariuomenę. Legenda pasakojo, kad šv. Kazimieras dar 10 kartų stebuklais yra padėjęs lietuviams nugalėti priešus. Šv. Kazimiero stebuklas, prie Dauguvos buvo jau atvaizduotas ir Hiliarionio knygelėje, išleistoje 1629 m. Neapolyje, Italijoj. Panevėžio katedroj buvo taipgi dail. Jono Mackevičiaus paveikslas, vaizduojąs šv. Kazimiero stebuklą prie Polocko.

Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas prel. V. Černauskas paaiškino: — Esu pradėto darbo tęsėjas. Džiaugiuosi, kad mūsų gražioje bažnyčioje įamžintas Lietuvos šventasis šv. Kazimieras ir visa Lietuva. Vakarinėje bažnyčios pusėje mozaiką "Stebuklas prie Dauguvos" šventinsime kovo 5 d. Kanauninkas V. Zakarauskas dar papildė: — Ruošiantis statyti bažnyčią, norėta įamžinti šv. Kazimierą bažnyčios viduje, bet nerasta ryškiau tinkamos vietos. Tada susitarta su dail. A. Valeškos meno studija dėl mozaikų bažnyčios išorėje. Tuometinis parapijos klebonas J. Paškus bažnyčios puošimo minčiai pritarė. Pastačiau bažnyčią, noriu ją ir užbaigti. Jei aš nepadarysiu, tai kas gi padarys.

Prieš keletą metų rytinėje bažnyčios pusėje įdėtoji mozaika vaizduoja Mindaugo krikštą. Ten pabrėžtas tautinis motyvas — Lietuvos valstybės suverenumas. Naujoji mozaika vakarinėje pusėje ryškina šv. Kazimiero reikšmę Lietuvos laisvės kovose.

Mozaikos piešinys dail. A. Valeškos. Pats dailininkas mozaikos šventinimo išvakarėse dar paaiškino, jog Chicagos klimatas nedėkingas freskai. O tuo tarpu mozaika patvari ir išliekanti. Senose Romos bažnyčiose bei šventyklose mozaikos išliko spalvingos tūkstančius metų.

Solistė Lilija Šukytė — "Traviatos" Violeta

Šiame numery:

- Šventės ir šiokiadieniai.
- Pokalbis su Lilija Šukyte.
- Nauja mozaika lietuvių bažnyčioje.
- Gilios šaknys.
- Nepriklausomybės paruošoje prieš 50 metų.
- Vasario 16-tos minėjimas Vokietijoj.
- Alb. Baranausko eilėraščiai.
- Poetas Milašius Chicagos scenoje.
- Kamerinė muzika "Laiškų Lietuviams" vakare.
- Darbas be iškilmingų rezoliucijų.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spygliai ir dygliai.

Kertinė Paraštė

ŠVENTĖS IR ŠIOKIADIENIAI

Šventės ir paradai žmogų kažkaip pakiliau nuteikia, sustiprina dvasią ir palieka iš po tų švenčių kokia nors džiaugsmo dalis ir šiokiadieniui. Nesvarbu, ar tos šventės būtų visuomeninės, tautinės ar meno šventės. Tų švenčių lietuviai turi daug, jas stengiasi iškilmingai pravesti ir dažniau siai tai gerai pavyksta. Tačiau įdomiausia, kiek lieka to šventinio džiaugsmo šiokiadieniui. Nes ir kongresai, ir išvykos, ir konferencijos yra kaip tik tam, kad įgytume stiprybės kasdienybei, kad suvažiavę bendrai cementuotumės ateities darbui ar kovai už išlikimą. Todėl nenuostabu, kad dar ir dabar kalbama spaudoj, kiek davė naudos vienas ar kitas kongresas ar demonstracija.

"Draugo" dienraštis jau šešiolikti metai rengia romano konkurso laimėtojo apvainikavimo šventę, kuri greičiau būna ne tiek paties autoriaus, kiek visų lietuvių šventė, nes naujas literatūrinis kūrinys sukelia susidomėjimo net ir tuose sluoksniuose, kurie gal šiaip jau nelabai knyga domisi. Ypač, kad tos knygos visuomenėn išleidimas jau surištas ir su išskirtine dainos ar muzikos programa. Tiesa, šventės metu nuperkama ir nemaža knygų, o tai dar labiau pagražina pačią šventę, nors tikrumoje ne kam kitam, bet knygos iškėlimui ir ruošiama tokia šventė.

Šiuo metu gal kiek ir rečiau, bet vis dar pasitaiko užuominų, kad tokie konkursai nėra reikalingi, kad premijų yra per daug ir kad ne visos premijuotos knygos atitinka tam iškilmingam antspaudui. Tačiau premijų mūsuose galėtų būti ir daugiau, nes kiekvienas atžymėjimas atkreipia dėmesį. Štai "Time" žurnalas gruodžio 2 d. laidoje paskelbė, kad Prancūzija turi 1,850 metinių literatūros premijų. Ir reikia manyti, kad tai padeda prancūzams turėti vieną geriausių pasauly literatūrų. Kaip skelbia "New York Times" knygų skyriaus korespondentas iš Europos, Italijoj yra 200 metinių premijų, ir ten sakoma, kad premijų yra jau kaip ir kiekvienam. Tačiau, žiūrėdami į gerą italų literatūrą, nemanytume, kad tos premijos ten prisideda prie literatūros smukdymo. Amerikoje premijų yra taip pat gausybė, nes čia knygą premijuoja ir klubai ir žurnalai. Tačiau niekas dėl to neverkia, nes visais būdais norima platinti knygą. Taigi ir mūsuose kiekvienas literatūros rėmimas yra sveikintinas.

Premijuoto romano viršelis, piešta Pauliaus Jurkaus

Mūsų kūrėjų eilės retėja. Ateina vienas kitas ir naujas, bet jau niekas nepajėgs užpildyti tų eilių, kurios pasitraukia kartais ne todėl, kad tas ar kitas rašytojas nebėra kūrybingas, bet tik todėl, kad nerodoma raštu susidomėjimo. Chicagos universiteto prof. R. G. Stern'ui Tautinis fondas suteikė 1967—68 metams paramą, kad rašytojas galėtų, nieko kito nedirbdamas, baigti romaną. Kai romaną baigs, jis galės vėl grįžti į savo darbą toliau. Mūsuose gi labai dažnai pats autorius turi rūpintis knygos išleidimu, nekalbant jau apie tai, kad koks nors fondas suteiktų rašymui paramą. Jei koks centas juose ir lieka, dažniausiai jis skiriamas kokių kongresų ir suvažiavimų ruošimui ir jų beveiksmėm rezoliucijom.

Komunistinis "Pergalės" žurnalas sausio mėnesio numeryje nepaprastai piktai juokiasi iš mūsų, kad mes esą labai atsparūs kultūrai. Ir galima sakyti, kad tai beveik tiesa. Latviai yra išsivertę ir išleidę ne vieną mūsų kūrinį. V. Ramono romanas daug gražiau išleistas latvių, negu lietuvių kalba, įrištas į kietus viršelius ir iš viso puikiai atrodo. Nemažiau gražiai išleistos ir dr. Girniaus dvi knygos. Jie verčia mūsų A. Kairio dramas. Mes gi ir savo nesugebame išleisti. Ir tai ne todėl, kad neturėtume pinigų ar manytume, kad knygos nevertos, bet todėl, kad mums pritrūksta tos šventinės nuotaikos, kuri uždega premijų įteikimo šventėse. Ak, kad tie šimtai svečių domėtųsi lygiai knyga ir metų bėgyje, kaip jie susidomi ja literatūros šventėse.

Bolševikai nepaprastai vertina literatūrą ir jos įtaką. Manytume, kad jie žino, kas, anot jų, yra veiksminga. Šiuo metu Vietname kovas stebi ir iš ten reportažus rašo Nobelio premijos laureatas amerikietis Steinbeck. Beveik visus jo raštus bolševikai buvo išsivertę ir jį laikė savo draugu. Tačiau dabar bolševikai jokio senatoriaus ir jokio generolo taip nepuola, kaip Steinbecką, nes jis atskleidžia savo reportažuose komunistinį terorą ir melą. Amerikiečiai turi daug karinės jėgos, tačiau niekas jai taip negelbsti, kaip šis rašytojas, atsverdamas pasauly komunistinę propagandą.

Tegu tos pakilios literatūros šventės suteikia mums tiek džiaugsmo, kad jo liktų ir šiokiai dienai, nes šiokiadienio stiprybė yra gal labiau brangi už šventadieninį džiaugsmą.

P. Janulis

GILIOS ŠAKNYS

Stambus V. Bagdanavičiaus, MIC, užmojis

DR. JONAS BALYS

Vytautas J. Bagdanavičius, KULTŪRINĖS GELMĖS PASAKOSE. Keturių dalių tautosakinė - teologinė studija. I knyga. Mokytojo variantai. Lietuviškos knygos klubo leidinys, 1966 m. Viršelis dail. Vytauto O. Virkau. Knyga 7½ x 5½ inč. formato, 264 psl., kaina $3.00, gaunama "Drauge".

*

Šis veikalas, kurio tuo tarpu tik pirmoji dalis yra atspausdinta, daugeliu atveju yra ypatingas. Autorius ieško kultūros istorijos atgarsių mažiausia dviejų plačiai paplitusių pasakų tipuose. Savo darbą vadina tautosakine - teologine studija, tačiau jai gal geriau tiktų kultūristorinės studijos pavadinimas. Autorius parodo labai didelę erudiciją, gausų apsiskaitymą, jis stengiasi pažinti visus tos aplinkos kultūrinius klodus, kuriuose susidarė tam tikra vietinė pasakos atmaina arba "ekotipas". Autorius ypač gerai pažįsta senosios Graikijos kultūrą ir gana įtikinančiai bando Marijos pasaką susieti su Eleusijų misterijomis.

Pagrindinis pasakos tipas yra apie smalsią mergaitę, kuri pažiūrėjo į uždraustą kambarį, o paskum bandė išsiginti, kad ji taip nedarė ir už tai buvo nubausta. Savo lietuviškų pasakų kataloge 1936 m. aš šią pasaką pavadinau "Uždraustas kambarys" ir ją taip trumpai aptariau: "Tėvas netyčiomis pažada savo dukterį Marijai (burtininkei, nedorai uošvei); mergaitė atkakliai ginasi nežiūrėjus į uždraustą kambarį ir tampa nebylė; ją veda karalaitis; Marija atima vieną po kito jos vaikus, apkaltina motiną (kad ji juos suvalgė), ir tik, būdama ant laužo, galop ji prisipažįsta pažiūrėjus į uždraustą kambarį, tada viskas laimingai baigiasi" (žr. Tautosakos Darbai, I 70 psl.). Tarptautiniame Aarne - Thompsono pasakų kataloge šis pasakos tipas pavadintas "Our Lady's Child" ir pažymėtas numeriu 710. Anuo metu (apie 1935 m.) jos buvo užrašyta 21 lietuviškas variantas, kurių tik keturi buvo atspausdinti, o kiti rankraščiuose. Visus keturis lietuviškus spausdintus variantus pakartoja čia recenzuojamos knygos autorius ir kiekvienam jų duoda dažnai gana vykusių savo pastabų. Autorius mano, kad pagrindinė pasakos mintis yra dorinis arba auklėjamasis momentas: mergaitė turi klausyti savo mokytojo ar auklėtojo draudimo, o prasižengusi turi prisipažinti ir tik tada bus jai atleista. Todėl visos šios knygos pasakos pavadintos "mokytojo variantai": moteris ar vyras mergaitę moko ir baudžia.

Tautosakininkai ir etnologai kiek kitaip žiūri į šį klausimą. Jie daug žino apie vadinamą "tabu" arba "draudimą dėl paties draudimo", kurio prasmę dažnai neįmanoma atsekti, ir vienas tokių draudimų yra "Forbidden chamber" (žr. Stith Thompson, "Motif - Index of Folk - Literature", I t. 526 psl., motyvas C611, su visa eile literatūros nuorodų nuo Airijos iki Indijos).

Tačiau grįžkime prie mūsų autoriaus. Toliau jis pateikia graikišką pasaką apie karalaitę Lemonitzą, kuri buvo siunčiama į mokyklą ir kartą pamatė, kaip jos mokytojas valgo vaiką. Ji labai išsigando, bet, mokytojo užklupta, išsigynė, tarsi nieko nemačiusi. Kai ji ištekėjo, mokytojas suvalgydavo jos naujagimius, būdavo apkaltinama motina, kol pagaliau viskas paaiškėjo. Čia mokytojas yra pavaizduotas kaip tikras žmogėdra. Daugelio tautų tradicijos, jų tarpe ir graikų, daug kalba apie žmogėdras. Atsiminkime tik Polyphemą ir šių laikų graikų tradicijas apie Lamia, moterišką fėją, panašią į mūsų laumes, kuri valgo žmonių vaikus. Tad gal nėra reikalo šią pasaką sieti su senųjų autorių pasakojimais apie pirmuosius krikščionis, kad jie savo šventėse valgę kūdikius (girdėjo kažką apie Eucharistiją ir nesuprato).

Toliau autorius duoda Sicilijos pasaką apie karalaitę Pauliną ir šv. Pranciškų, kuris ją nuvedė į bokštą, ten apsigyveno šventasis su Paulina, auklėjo ją ir mokė ją visko, kad dera jos luomui. Paulina turėjo nuostabiai gražius juodus plaukus. Šventasis užlipdavo į bokštą jos nuleistais plaukais, nes bokštas neturėjo durų, tik vieną langą. Paskum tuo būdu užkopė į bokštą ir karalaitis, kuris paėmė Pauliną už žmoną, o šv. Pranciškus atimdavo jos vaikus ir t. t. iki laimingos pabaigos, kai šventasis sugrąžino jos vaikus. Kituose variantuose šventojo vietoje paprastai yra burtininkas ar ragana. Pasaka esanti graikiškos kilmės.

Tautosakininkas tuojau pastebės, kad šioje pasakoje yra įterptas naujas motyvas: "Bokšte uždaryta mergina" (The Maiden in the Tower, žr. Aarne - Thompson 310). Autorius labai daug rašo apie galimą tokio bokšto kilmę (101—114 psl.). Šventojo Paulinai uždarytas klausimas, ar geriau yra kentėti jaunystėje ar senatvėje, irgi yra randamas pasakose, pvz. yra žinoma rusams, lietuviams ir rumunams savarankiška pasaka ta tema, tai savotiškas likimo pasakos tipas, iš kurios čia buvo paimta tik pati idėja.

Toliau knygoje randame Alžirijos pasaką apie moterį, kuri išsigelbėjo nuo raganiaus. Autorius joje irgi mato graikišką įtaką. Gotlando švedų pasaka irgi to paties tipo, tik vyras rudu apsiaustu — užburtas jaunikaitis. Knygos gale yra Egipto pasaka apie kunigaikštytę Tagel - Agem, kuri irgi yra aiški mokytojo tipo pasaka.

Dvi prancūziškos pasakos, viena užrašyta Missouri ir kita Kanadoje, įterptos apie knygos vidurį (147—220 psl.), pridera visiškai kitam pasakos tipui, tai "Moteris nukirstomis rankomis" (Aarne - Thompson 706). Pasaka lietuviams irgi gerai žinoma (apie 1935 m. buvo užregistruoti 33 variantai, jų tarpe 6 spausdinti). Kodėl autorius tas pasakas įdėjo šioje knygos vietoje, lieka neaišku. Ji tik tiek bendro teturi su pirmuoju pasakų ciklu, kad čia moteris irgi yra nekaltai persekiojama, turi daug iškentėti, kol pagaliau viskas paaiškėja ir viskas laimingai baigiasi.

Sunku spręsti apie darbą, paskaičius tik pirmą jo dalį (atrodo, kad bus keturios tokios knygos). Mes nežinome, kokių išvadų prieis autorius, išnagrinėjęs visus, jam prieinamus pasakos variantus. Nežinome, kokius kitus pasakų tipus įtrauks į savo darbą. Autoriaus metodas nėra grynai folkloristinis, tai "tautosakinė - teologinė studija", kaip rašoma tituliniame lape. Užtat yra daug teologinių samprotavimų ir ekskursijų, pvz. apie "docetizmą". Apie tuos dalykus recenzentas nesijaučia esąs kompetetingas spręsti.

Aišku, folklorininkas tą pačią medžiagą ne vienu atveju kiek kitaip nagrinėtų. Norėtųsi pabrėžti tik vienas dalykas. Pasaka yra literatūros kūrinys. Daug kas pasakose išrandama tik tuo tikslu, kad padarytų klausytojui įspūdį. Sakysim, toks vaizdas: moteris esti neteisingai įskundžiama ir žiauriai nubaudžiama, jai nukertamos rankos; pagaliau ji ištremiama su vienu ar dviem kūdikiais, užkabintais ant jos kaklo; kai ji pasilenkia į upelį atsigerti, kūdikis nuslysta į vandenį; motina instinktyviai stengiasi pagauti vaiką, siekia į vandenį — ir įvyksta stebuklas, pasijunta vėl turinti rankas, išgelbsti kūdikį. Taip ir turi atsitikti, kitaip tai būtų nebe pasaka, bet "horror film". Įvairūs kiti aiškinimai, kodėl ir kaip ji atgavo rankas, yra vėlyvesnis išradimas, dirbtinis motyvavimas, kai žmonės nustojo tikėti pasakomis.

Ši labai gyvai ir įdomiai parašyta knyga miela bus paskaityti kiekvienam, kas tik domisi kultūriniais ir literatūriniais klausimais. Pamatysime, kad pasakos nėra tik vaikams skirti dalykai, bet turi labai gilias kultūristorines šaknis.

Kun. V. Bagdanavičius, MIC — Piešinys J. Paukštienės

Pasikalbėjimas su dainininke

(Atkelta iš 1 psl.)

koncertų programose buvo nepriprašomas dalyvauti pats Kipras Petrauskas. Jus tačiau girdime ir operoje ir individualiame dainos koncerte. Kaip šitai savyje suderinate ir kuriuo atveju dainuoti mieliau?

— Mano išmanymu, dainos rečitaliai yra būtini kiekvienam kultūringam dainininkui. Tokiame koncerte solistas parodo įvairius muzikinius stilius, kalbas, subtilius balso niuansus. Solisto defektai taip pat aiškiau pastebimi tokiame koncerte nei operoje. Koncerte dainininko asmenybė turi būti ypatingai išlavinta — jis turi mokėti "išlaikyti" savo publiką per visą koncertą, nežiūrint, kad didelė programos dalis, susidedanti iš pasaulinės muzikinės literatūros, gali būti klausytojams ir gerokai svetima.

Nuo pat mažens aš mėgstu teatrą. Dėl to opera (kur vaidyba yra taipgi svarbi kaip ir dainavimas) man labai prie širdies. Mano temperamentas taip pat daugiau tinka operai. Tačiau ribotis vienu muzikiniu žanru nenoriu ir niekam nepatarčiau. Koncertai man padėjo brėsti muzikiniai; opera davė mano koncertams daugiau įsijautimo ir dramos. Dėl to ir operą ir koncertinį dainavimą laikau būtinus savo muzikiniam subrendimui.

— Čikagiečiai yra labai smalsūs sužinoti, kuriuos kompozitorius ir kuriuos jų kūrinius šiemet dainuosite "Draugo" koncerte ir literatūros iškilmėje?

— Šiame koncerte dainuosiu Mozarto, Puccini ir Verdi arijas. **Iš dainų pasirinkau** Schuberto dainas, Paulenc "Banalites" ciklą, o iš lietuvių — Jakubėno, Markaičio ir Gruodžio dainas.

*

Šį pokalbį su Lilija Šukyte baigus ir matant, kokių kompozitorių pavardės tigūruoja koncerto programoje, kiekvienam būtų didelis nuostolis neišgirsti jų, dainuojamų mūsų solistės. Čikagiečiams dar turėtų būt ypač malonu, kad koncerto lietuviškosios dalies repertuare yra kaip tik čikagiečių kompozitorių — Vlado Jakubėno ir Bruno Markaičio, SJ — kūryba.

k. p.

Rez. GI 8-0872
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 v.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
3058 So. Western Ave
Chicago, Ill. 60620
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 v. pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12—4 v. p. p., 6—8 val. vak. Šeštad 12—4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p.p. ir nuo 6 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RF 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5 — 8 val., antrad. ir penkt. 1 — 4 val.
Priimineja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val., kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-769
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 val. p. p.
Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v.
Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2—5 popiet, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71 Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2—8 v. v., penkt. 10—12 v. r., 2—8 val. vak. Šešt. 1—4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimėnėja ligonius tik susitarus
Val.: 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak.
Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823.
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieni uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm., antrad. ketv. 6—8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2—4 popiet
Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirt. 5—8 v. vak., šeštad. 10—2 v.

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadienias 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WA 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford (Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos. Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2232
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirmad., antr., ketvirt. ir penktad. 2—9 val. v.
Šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet.
Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofiso 735-4477; Rez. PR. 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

Nepriklausomybės paruošoje prieš 50 metų

(Tęsinys iš vasario 4 d. Kultūrinio Draugo)

3. Svarbūs lietuvių suvažiavimai Rusijoje.

Belaukiant iš Laikinosios Rusijos vyriausybės sprendimo (buvo duoti tik pažadai) įvyko Rusijoje du svarbūs lietuvių suvažiavimai: lietuvių karių atstovų suvažiavimas ir Rusijos lietuvių seimas. Šiuos suvažiavimus lydėjo kitos svarbios pastangos. Tad iš eilės čia jas ir apžvelgsime.

a. **Pirmasis lietuvių karių suvažiavimas Petrograde.** — Rusijos armijoje karo metu buvo apie 25 tūkstančiai lietuvių karių, išsklaidytų įvairiuose frontuose ir įvairiose dalyse. Ir kai 1917 m. rusų revoliucija sugriovė monarchiją, mūsiškiai ėmė organizuotis (kaip kad darė estai, ukrainiečiai, lenkai ir kt.). Tiek karo laukuose, tiek krašto įgulose, tiek Sibire, tiek Kaukaze, lietuviai pradėjo šaukti susirinkimus ir rinkti vykdomuosius komitetus. Petrogrado komitetas, pirmininkaujamas karo valdininko Al. Žilinsko, 1917. VI. 7—11 sušaukė pirmąjį visos Rusijos kariuomenės lietuvių karių suvažiavimą. Jame 78 delegatai atstovavo 16 tūkstančių lietuvių karių.

Suvažiavimas įkūrė Lietuvių karininkų (karių) sąjungą, kuri kovotų už "Laisvą Lietuvos demokratinę respubliką" ir išrinko iš 16 asmenų centro komitetą su pirm. J. M. Laurinaičiu. Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kurioje buvo reikalaujama, kad būtų sujungtos visos Lietuvos žemės; "kad Vilniaus, Kauno ir Suvalkų gubernijos, sudarančios D. Lietuvą, rusų laikinosios valdžios būtų pavestos valdyti Laikinajam Lietuvos vykdomajam komitetui; kad Lietuvos ateities neturi teisės spręsti jokia atskira valstybė; kad Lietuvos klausimas yra tarptautinis ir kad todėl Lietuvos ateitis gali būti sprendžiama tik Tautų taikos kongrese, į kurį lygiomis teisėmis turi būti kviečiami ir lietuvių tautos atstovai; kad šiame kongrese turi būti sujungtos D. ir M. Lietuva". Skelbdamas, kad "Lietuvoje turi būti demokratiška tvarka" ir kad "tik Steigiamasis Lietuvos susirinkimas gali spręsti Lietuvos valdymo formą lygiai ir santykius su kaimyninėmis tautomis bei valstybėmis", suvažiavimas "praneša lietuvių tautai, kad lietuviai kariai, kaip tikri Lietuvos tėvynės sūnūs, yra pasiryžę visuomet, visur ir visokiom aplinkybėm esant, visa savo jėga remti lietuvių tautos iš seno statomus laisvės reikalavimus ir ginti Lietuvos tėvynės laisvę".

b. **Lietuvių batalionai Rusijoje.** — Suvažiavime buvo keltas ir lietuvių dalinių steigimo reikalas, tačiau nepavyko jo išspręsti. Turėjo būti tas reikalas išspręstas referendumo keliu. Bet patriotiškai nusiteikusio centro komiteto iniciatyva batalionai ėmė kurtis be jokio referendumo. Parėmė jų darbą ir rumunų fronto suvažiavimo nutarimas. "Lietuvių karininkų suvažiavimas, Rumunų fronte, pripažįsta organizavimąsi Tautiškos armijos, visokio rūšies ginklais apginkluotos, ne prievartos, o tik savo noro keliu". Šiame darbe daug širdies įdėjo lietuviai poručikai Klimaitis, Juozapavičius, Laurinaitis ir karo valdininkas Žilinskas.

O vėliau (1917. X.) Centro komitetas iš įvairių frontų ir armijų komitetų atstovų sudarė Lietuvių pulkų steigimo komisiją su pirmininku P. Gužu.

Trumpu laiku įsisteigė šie atskiri kariniai daliniai:

I atskiras lietuvių batalionas (Vitebske). Jame buvo apie 1.500 lietuvių karių. Pradžioje vadovavo kar. Juozapavičius, o vėliau — kar. Jonas Nastopka.

Lietuvių atsargos batalionas (Smolenske). Jame buvo apie 500—600 lietuvių karių. Vadovavo kar. J. Kubilius.

Atskiras lietuvių pėstininkų batalionas (Rovne). Jame buvo apie 500 lietuvių karių ir 50 arklių. Vadovavo kar. E. Adamkavičius. Pradžioje batalionas vadintas "Pirmasis lietuvių obozo batalionas" ir jam vadovavo Černeckis.

I atskiras Sibiro lietuvių batalionas Vytauto Didžiojo vardo (Sibire). Jame buvo apie 500 lietuvių karių. Vadovavo kar. P. Linkevičius - Linkus.

Lietuvių dragūnų divizionas (Valko apylinkėse, Estijoje), įkurtas 1917. XII. 15 įsakymu kaip eskadronas, virtęs 1918. I. 27 divizionu. Jame buvo apie 150 lietuvių raitelių. Organizavo ir vadovavo kar. J. Mikuckis. Įkurtas XII rusų armijos lietuvių karių suvažiavimo nutarimu. Gyvavo iki 1918. III. 3.

Rumunų fronte lietuvių kariams pavyko perimti 226-tą lauko ligoninę (Rumunijoje) ir ant jos rūmų plevėsavo trispalvė. Lietuvos vėliava. Buvo dėtos didelės pastangos ją pargabenti į Lietuvą, tačiau nepavyko, nes rumunai ligoninę jėga atėmė.

Be čia išvardytų lietuvių dalinių buvo dar daug užuomazginių karinių formacijų, kurios plačiau nesuspėjo išsivystyti.

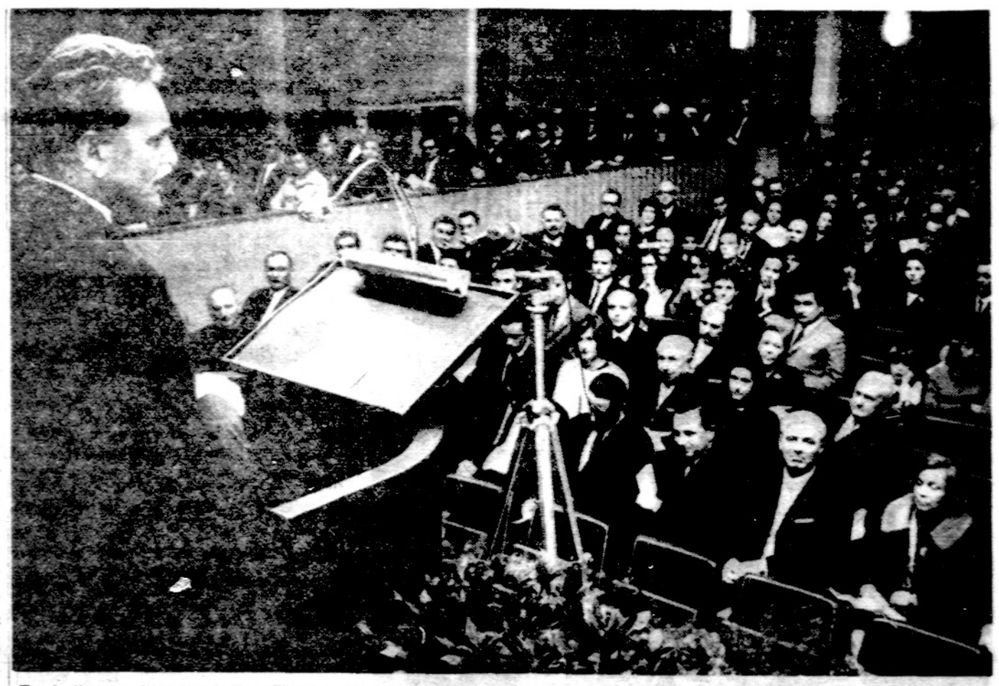
"Kai kurios dalys rusų buvo panaudotos kovai prieš vokiečius, o vėliau ir kovai su bolševikais. Ir fronto ir vidaus tarnyboj lietuvių dalys greit įsigijo vyriausių rusų vadų gražiausių pagyrimų ir padėkos net visos rusų tautos vardu, kaip tai buvo pareikšta pasižymėjusiam su vokiečiais I. atskiram batalionui ir pasižymėjusiam kovoj su bolševikais Sibiro batalionui. I. batalionas buvo statomas rusų dalims drąsos, tvarkos ir drausmės pavyzdžiu".

Lietuvių buvo projektuota sudaryti visų ginklų rūšių atskirą lietuvių diviziją, kuri ginkluota grįžtų į Lietuvą ir sudarytų pagrindą Lietuvos kariuomenei, bet to projekto nebeteko įvykdyti dėl bolše-

(Nukelta į 4 psl.)

BŪTI LAISVAIS ŽMONĖMIS, O NE VERGAIS

Centrinis Vasario 16 minėjimas Vokietijoje

Prof. Juozas Eretas kalba Vasario 16 minėjime Weinheimo miesto salėje, Vokietijoj. Nuotrauka Schwetasch

Jau kelinti metai iš eilės Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdyba ruošia pagrindinį Vasario 16 minėjimą, stengdamosi jį padaryti visų Vokietijos lietuvių didžiausia šventė. Į jį kviečia tautiečius iš viso plataus krašto, įtraukia pačias stipriausias menines jėgas, suranda pačius geriausius kalbėtojus, dažniausiai politikus vokiečius. Šiemet ši šventė įvyko vasario 18 Weinheime, tik už 10 km nuo Vasario 16 gimnazijos, didžiausioj šio miesto salėj. Weinheimas yra centras, taip vadinamos, Bergstrassės, kalnų virtinės tarp Darmstadto ir Heidelbergo. Tai šilčiausia vieta visoj Vokietijoj. Kalnų užvėjoj medžiai čia išsprogsta visu mėnesiu anksčiau. Jau dabar miesto apylinkėse matyti pirmieji migdolų ir persikų žiedai, kurie netrukus balta ir ružava juosta nusidrieks kalnų atšlaitėmis ir vilios jais grožėtis šimtus ir tūkstančių turistų. Į Vasario 16 minėjimą suvažiavusieji lietuviai, apie 500, buvo, be abejo, kitos rūšies "turistai". Jų tikslas — ne tingiai grožėtis gamta, o atsigauti maloniais tėvynės prisiminimais, gal net ryžtis kovai dėl savo tautos laisvės. Nemaža buvo ir vokiečių, ypač iš Klaipėdos krašto (jų apstu netoli nuo Veinheimo esančiame Mannheime).

Šventę pradėjo pianistas A. Smetona, prieš kelerius metus iš Amerikos atvykęs Vokietijon ir šiuo metu gyvenąs Hamburge. Jis paskambino J. Tallat-Kelpšos sukomponuotas tris liaudies dainas, M. K. Čiurlionio "Keturis muzikinius etiudus" ir J. Gruodžio "Dedikaciją". Po to trumpu atidarymo žodžiu — lietuviškai ir vokiškai — į susirinkusius prabilo Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas inž. J. Valiūnas. Jis be kitko suminėjo, kad laisvė yra nedaloma: buvusios laisvos Lietuvos pavergimas sudaro rimtą pavojų ir Vakarų laisviesiems kraštams. Toliau bendruomenės pirmininkas pasveikino gausius minėjimo svečius, tarp jų: vyriausybės prezidiumo Šiaurės Badene atstovą Mock, Weinheimo burmistrą, Donelaičio "Metų" vertėją dr. H. Buddensieg, egzilų atstovus. Kartu jis išreiškė nuoširdžią padėką visiems lietuvių draugams, kurie remia mūsų tautos pastangas atgauti laisvę. Ypatingos padėkos nusipelniusi Vokietijos Pabėgėlių ministerija ir atskirų Vokietijos kraštų, ypač Badeno - Wuertembergo, vyriausybės, nes jos teikia efektingą finansinę paramą Vasario 16 gimnazijai ir įvairiems lietuvių kultūriniams parengimams.

Prof. J. Ereto paskaita

Bene sunkiausią šventės naštą ant savo pečių išnešė šventės prelegentas – prof. J. Eretas, niekad neatsisakąs viešai ginti lietuvių kovos dėl laisvės reikalą. Profesorius kalbėjo vokiškai, bet kalbos pabaigoje į susirinkusius kreipėsi ir lietuviškai. Vargu ar Weinheimo miesto salė yra kada praeity turėjusi tokio masto kalbėtoją. Ir ne vienas šventės dalyvis pirmąkart išgirdo tokį auksaburnį, kurio kalbos jėga tarsi paralyžuoja klausytojo asmenybę ir verčia paklusti jo argumentams. Jau į kalbėtojo tribūną žengiantį profesorių minėjimo dalyviai pasitiko plojimais, kurie vėliau, kalbos metu, ne kartą išaugo į audringas ovacijas. — Prelegentas kalbėjo pradžioj apie tai, kad šiandien minėti Vasario 16 yra skaudu, nes Lietuva neturi laisvės, kurią mūsų laikais gauna net mažiausios Afrikos tautelės. Joms, be abejo, mes neturime pavydėti, tačiau šitas faktas teskatina mus belstis į pasaulio sąžinę, kad ji atsibustų. Aukštos kultūros lietuvių tauta, davusi pasauliui Donelaitį, Čiurlionį, dabar savo emigrantų kūryba prilygstanti didiesiems Vakarų kū-

L. Stepaitienė dainuoja Vasario 16 minėjime Weinheime, Vokietijoj.
Nuotrauka Friedrich Kopetzky

rėjams, negali ilgiau likti be laisvės, kai ją gauna mažai kultūringos tautos. Vien liūdėti dėl prarastos laisvės betgi būtų beprasmiška: juk pati tauta, tiek krašte, tiek emigracijoj, yra gyva. Emigrantai savo gyvybę visų pirma parodys tiek, kiek jie nebus vien bėgliai, kurie, gero gyvenimo išlepinti, žus kitų tautų masėje. **Emigrantai turi įsisąmoninti ir vykdyti pačiu faktu jiems tekusią pareigą — kovoti už didžiąją laisvės ir nepriklausomybės idėją.**

Kovos bendrininku profesorius laiko istoriją, kuri nė vienos tironijos nepakenčianti ilgiau kaip 200 metų. Sovietinė tironija jau rodanti skaldymosi ir irimo žymių. Ją belieka pulti visa laisvės ir tautų apsisprendimo teisės sprogdinančia jėga. Galinti ateiti diena, kad sovietai, kurie šiandien siunčia pas popiežių savo aukščiausius vadovus, bus reikalingi savo mažųjų kaimynų paramos, idant atsispirtų prieš geltonąjį pavojų, gresiantį iš Kinijos. Šitos paramos kaina tegalės būti — laisvė ir nepriklausomybė. Todėl mes neturime pasiduoti nevilčiai ir pasitraukti iš garbingos kovos dėl laisvės. "Ir mes esame Dievo tvariniai — kalbėjo profesorius — ir turime teisę į tai, ką jis davė kitiems. Mes kovosime, tačiau ne todėl, kad trokštume sau garbės, bet dėl to, jog **pats Dievas mums skyrė — būti laisvais žmonėmis, o ne kitų vergais".** Štai kodėl Vasario 16 šventė emigracijoj negali būti Requiem už mirusius, bet žingsnis artyn į Te Deum, "kurį mes vieną kartą giedosim jam priklausančioj vietoj — Vilniaus katedroj". — Ilgai trukusiais plojimais šventės dalyviai reiškė pritarimą prelegento mintims, perduotuoms kalbėtojo - menininko, kuriam lygių vargu ar emigracijoj beturime.

Vasario 16 gimnazijos mokinės šoka sadutę.
Nuotrauka Schwetasch

Vasario 16 gimnazijos mišrus choras, vadovaujamos mokyt. K. Motgabio, dainuoja Vasario 16 minėjime Weinheime, Vokietijoj.
Nuotr. Schwetasch

Aukšto lygio meninė programa

Po paskaitos L. Stepaitienė, laikinai Vokietijon su savo vyru atvykusi iš Chicagos, padainavo keturias liaudies dainas, kurios klausytojų buvo nuoširdžiai priimtos. Meninės programos viršūnė buvo A. Smetonos paskambinta Šopeno Sonata b-mol, opus 35. Džiaugiasi Vokietijos lietuviai, turėdami savo tarpe menininką, kuris jau užkariavo ir gerokai išpaikintos vokiškos publikos pripažinimą. Toliau puikiai pasirodė Vasario 16 gimnazijos mišrus choras, vadovaujamas muziko K. Motgabio. Jis padainavo J. Naujalio, J. Gudavičiaus, Č. Sasnausko ir paties K. Motgabio sukomponuotų dainų. Antra meninės programos viršūne reiktų laikyti tos pačios Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupės pasirodymą. Grupė, kurios vadovė yra gimnazijos bendrabučio vedėja E. Tamošaitienė, sušoko jonkelį, kalvelį, džigūną, sadutę ir malūną. Ir šį kartą plojimams nebuvo galo: publika nenorėjo skirtis nuo šokėjų, kurie žavėjo šokio plastika, tautiniais drabužiais ir jaunyste. — Bendruomenės pirmininkas, uždarydamas minėjimą, ypač dėkojo menininkams, dalyvavusiems programoje, ir pranešė, kad laisvės kovos reikalu siunčiamos telegramos Amerikos prezidentui, Vokietijos kancleriui ir Vlikui. Nuaidėjus Vokietijos ir Lietuvos himnams, 500 žmonių minia pamažu skirstėsi į erdvius koridorius, kuriuose buvo sustatyti stalai vaišėms. Visų veiduose švietė džiaugsmas, kad minėjimas puikiai pavyko, kad iš jo bus daug kas parsivežti į darbo dienų kasdienybę.

Rytojaus dieną Weinheimo, Heidelbergo, Mannheimo, Darmstadto apylinkių dienraščiai žymiose vietose įdėjo šventės aprašymus. Štai keletas būdingų antraščių: "Lietuviai tiki: mes vėl išgirsime skambant laisvės varpą Kaune!"; "Lietuvių tautinė šventė: vilties kibirkštys Rytuose"; "Prof. dr. Eretas: Emigracija yra įsipareigojimas"; "Nepriklausomybės šventė, kurią lietuvių centrinis komitetas suorganizavo Weinheime". Iš viso 12 laikraščių paskyrė savo skiltis ilgesniems ar trumpesniems minėjimo aprašymams, beveik kiekvienas įdėdamas ir vieną dvi nuotraukas iš šventės. Neužmiršo minėjimo ir vokiečių televizija, parodžiusi būdingesnius šventės momentus, daugiausia šokėjus. Nuopelnas, kad Vasario 16 minėjimas buvo aprašytas vokiečių spaudoje ir rodytas televizijoje, neabejotinai priklauso Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdybos nariui mokyt. F. Skėriui.

ST. KL.

ALBINAS BARANAUSKAS

TU STOVI PŪGOJ

Tu stovi pūgoj ir sakai: "Žiūrėk, vakaruos jau lyg truputį šviečias..."
Ir tuoj visa pašlaite miesto valdybos plūgai, kaip juodi Guderiano tankai.

Ilgas laikrodiškas pasilgimas, pažeme pažeme balti spiečiai.
Taip kaip aną šeštadienio rytą prieš auštant, kai siautė uraganas, aš ieškau tavo rankos.

Sušalusioj žemėj plaka širdis.
Šešėliai.
Tie, kurie iš nevilties kas vakarą žiūrėdavo ir klausės, ir tie, kurie suvis

Tylėdami, išblyškę, pigūs vaikštinėdavo akis į tą vieną žvaigždę pakėlę,

Nūn ilsis po sniegu. Ramybė jiems. Nesmerkit jų, tautiečiai. Jie atšventė neišsipildymą.

Gi mudviem kažkaip pavyko su pasauliu atsiskirti dar gyviems.
Šiandie pūgoj man ir tau dainuoja valandos neišdildomos,
Žemai pakriaušėj tyliai ūžiant miesto valdybos plūgams kaskart artimesniems.

LE PROMENEUR SOLITAIRE

Liūdna mėnulio liga variniuose rėmeliuose
Išsišakojusio ankstyvo tebespalvoto romantizmo,
Kaip apskrities mieste turgavietė ir kaip mūrai,
Pirmąsyk atsiveriant išvargusiai berniuko jaunystei:
Tamsa nuo dienos debesio, plytos ir žingsniai
Dar vis neprisnigtam sode tarp plonų ir tankių medžių,
Kur tebejaučiamas pakūdriais vakaryštis mėnulio skaudėjimas
Ir po pirštine pabalę pirštai.
Tad kantriai tyrinėkime lapus numetusias metūges,
Laukdami romantizmo mįslės išsisprendimo.

SPERANZA

Šiandien sniegas, saulėtekis, pailgi debesiai ir pasitenkinimas.
O, Viešpatie, nejaugi... Bet ar tai galimas daiktas?
Į pašalius suvarinėti bevardžiai medžiai šypsodamiesi kažkieno kavinį folksvageną sveikina,
Ir šiemečiai magistrai, vienplaukiai nepaisant šalčio, šluoja išeiginius bibliotekos laiptus.

Taigi, būdavo sako, niekad nereikia palaidoti vilties.
Širdies kaip nebūta krūtinėj, taip lengva.
Šnabždasi liesos varnos, pasūdytos baltais, kaip cukrus, sniego miltais,
Apie tai, kokius joms žiema plačius horizontus atidengia.

Žmogus sau tari: "Aš visas anų debesių!"
Arba, jei taip vilkaviškietis: "Štai stoviu aš su tais bevardžiais medžiais."
Pasenai, ir kriukis užriestas su giesme tų visokių ilgesių,
O upės vingiai niekad nesibaigs, ir nėr nė miškui, nė kalnams, nė varnoms, nė saulėtekiui rubežiaus.

Nuotrauka J. Kasakaičio

POETAS MILAŠIUS CHICAGOS SCENOJE

Ką rečituos Birutė Pūkelevičiūtė ?

"Laiškų Lietuviams" koncerto metu poezijos mylėtojai turės progos arčiau pažinti Oskaro Vladislovo Milašiaus lyriką: žodinė vakaro dalis išimtinai paskirta jo kūrybai, kurią vakaro programoje rečituos aktorė Birutė Pūkelevičiūtė. Kokia būtų šio pasirinkimo priežastis? Birutė Pūkelevičiūtė sakosi turinti jų bent kelias.

Apie O. V. Milašių mūsų spaudoje ne sykį rašyta, dažniausiai pabrėžiant aukštą jo kūrybos vertinimą Vakarų Europoje. Tačiau lietuvių scenoje Milašiaus žodis retai tėra skambėjęs. Taigi, gal būtų prasminga su Milašium dažniau pabendrauti, idant poeto didybė neliktų vien mitu, bet taptų artima ir brangia bičiulyste.

Antra vertus, dramos aktoriui Milašiaus kūryba atveria naujus akiračius, o tuo mažai pažįstamu keliu einant, ne sykį norisi sušukti paties poeto žodžiais: "Yra dar žemių nelytėtų ir labai gražių!"

Aišku, Milašiaus poezija aktoriui yra kietas riešutas, tačiau kiekvienoje rizikoje esama vilionės: suleisti dantis į sunkiai įkandamą riešutą, tur būt, bus įdomu ir interpretatoriui, ir klausytojui.

Koncerto metu girdėsime tris Milašiaus kūrinius:

"Paguodos žodžiai — Nihumim" parašyti 1915 m., kai po sunkios dvasinės krizės, poetas atrado naują gyvenimo prasmę ir savo džiaugsmą išsakė ekstaziškoj vizijoj. Keturiasdešimties metų slenkstyje jam pateka vidinė saulė, ir žmogiškoji būtis nušvinta. Sielos ir kūno sandora dabar visapusiškai dėsninga. Kinta moteriškės simbolis: "žiaurioji jaunatvė" užleidžia vietą motinai, kuri skendėja žieduose, apleisto sodo tylumoje. Judėjimo ugnis šventa ir visuotinė, "kaip vėjuje kviečiai ir debesys, kaip šviesoje lietus ir bitės". Todėl ir atsakymai aiškūs, be kankinančių dvejonių: "Brolau! o mano kūne! nebijok. Žinau aš kelią".

Jeigu "Paguodos žodžiuose" apstu giedros, lyg paveiksle, trykštančiame į šalis ochros pluoštais, tai "Rugsėjo simfonija" nutapyta švelnaus violeto tonais, tarsi akvarelė, "kur jūra ir dangus, lyg mylimieji, miegti tolumų žibuoklėse". Sąskambis aiškiai minorinis, gaida ilgesinga, visos detalės pajungtos bendrai nostalgijai: "Milinę vilkintis piemuo dūduoja ilgą luobo vamzdį; sode genelis kala savo mylimosios karstą, nuščiuvusiam lendryne šaukiasi varlė. O, liūdinti širdie..." Nors "Rugsėjo simfonija" yra poeto dialogas su vienatve, tačiau jo lyrikos grožis toks tyras, kad "nuo vaikystės ašarų apsunkusi širdis" tikrai pavirsta erškėtrožės žiedu, kuriame "žėrėjo juokdamos rasa".

Oskaras Vladislovas Milašius

"Miguel Manara" yra plačiai žinoma Milašiaus drama - misterija, vaidinta įvairiuose pasaulio teatruose. Tai istorija apie Don Žuaną Manarą, Kalatravos riterį: kaip nuodėmės kelyje jis sutiko skaisčią moterį, kaip, ją pamilęs, pats suliepsnojo tyru jausmu ir atsigręžė į Dievą, kaip, savo jaunos žmonos netekęs, Miguel Manara tapo vienuoliu ir garsiu pamokslininku.

Pirmojo paveikslo sūkuryje, žėrinčioje puotoje, Miguel Manara tebėra savo puikybės viršūnėje, tačiau jo bodėjimasis beprasmiška būtimi jau akivaizdus: "Man, ponai, reikia naujo grožio ir naujos kančios ir naujo gėrio, kurie man niekados neįkyrės!" Šioje kryžkelėje Don Fernandas, senas jo tėvo draugas, pasuka jaunuolį į šviesesnį kelią.

Toks būtų trumpas įvadas į Milašiaus kūrybos ištraukas, kurias girdėsime "Laiškų Lietuviams" koncerto metu, š. m. kovo 11 dieną. Puikūs Antano Vaičiulaičio vertimai pristatys mums poeto žodį be nuostolio.

A. G. M.

NAUJI BALTISTIKOS DARBAI

Praėjusieji (1966) metai buvo gana dosnūs lituanistikai. Pasirodė visa eilė svarbių tos srities darbų, kurių svarbiausi buvo šie:

1. **Chr. S. Stang,** Vergleichende Gramatik der baltischen Sprachen. Oslo - Bergen - Tromsse 1966, 485 psl.

Norvegas Stangas dabar yra vienas iš žymiausių baltistų pasauly. Be šio puikaus veikalo (baltų kalbų lyginamosios gramatikos), jis dar yra parašęs monografiją apie pirmos lietuviškos knygos, Mažvydo katekizmo, kalbą (1929), kartu su J. Geruliu išleido Lietuvių žvejų tarmę Prūsuose (1933), Slavų ir baltų veiksmažodį (1942) ir kt.

2. **Alfred Senn,** Handbuch der litauischen Sprache. Band I: Grammatik. Carl Winter Universitaetsverlag, Heidelberg 1966, 495 p.

Antras šio veikalo tomas (tekstai) išleistas 1957 m. Tai naujausia ir geriausia lietuvių kalbos gramatika vokiečių kalba.

3. **Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas** ir **William R. Schmalstieg,** Introduction to Modern Lithuanian. Išleido tėvai pranciškonai prel. J. A. Karaliaus lėšomis. Brooklyn 1966, 471 p.

Tai angliškas lietuvių kalbos vadovėlis (40 pamokų su gramatika, pratimais, žodynėliu, skaitiniais).

4. **Prūsų kalbos Paminklai.** Parengė Vytautas Mažiulis. Išleido "Minties" leidykla. Vilnius, 1966, 253 p. Tai labai gražus leidinys, kurį sudaro V. M. įvadas (55 p.) ir fotografuotiniai tekstai (du žodynėliai ir trys katekizmai).

5. LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS VII t. (L — mėlti). Redakcinė kolegija: J. Kruopas (atsak. redaktorius), Z. Jonikaitė, J. Kučinskaitė, J. Paulauskas, K. Ulvydas. Išleido "Minties" leidykla. Vilnius 1966, 1040 p.

6. **A. Senn'as** ir **A. Salys,** Lietuvių rašomosios kalbos žodynas (lietuviškai vokiškas). Praėjusiais (1966) metais išėjo 3 sąsiuviniai — 43, 44, 45 (užgriūti — vėlus). Leidžia Carl Winter Universitaetsverlag Heidelberge. Tuo būdu penktas ir paskutinis Žodyno tomas artėja prie pabaigos.

7. ACTA BALTICO - SLAVICA III (Baltica in honorem Iohannis Otrębski), Bialystok 1966, 196 p.

Tai serijinio leidinio 3-a knyga skirta kalbininkui J. Otrębskiui pagerbti jo 75 m. sukakties proga. Duodama plati jo raštų bibliografija ir 27 straipsniai įvairiomis kalbomis. Iš lietuvių čia rašo L. Dambriūnas, V. Drotvinas, V. Grinaveckis, J. Lebedys ir V. Mažiulis.

8. BALTISTICA. Redaguoja V. Grinaveckis, J. Kabelka, J. Kazlauskas (atsak. redaktorius) ir kt. Redakcijos adresas: Vilniaus Kapsuko universiteto Lietuvių kalbos katedra. Tai periodinis leidinys baltų kalbotyros klausimams. 1965 m. išėjo pirmas numeris — I (1), o 1966 m. trys numeriai — I (2), II (1) ir II (2). Žadama kasmet išleisti du sąsiuvinius po maždaug 100 p. Čia skelbiama speciali medžiama, kuri anksčiau tilpdavo "Kalbotyros" leidiniuose. Straipsniai skelbiami lietuvių, latvių, rusų, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

9. KALBOTYRA XIV knyga (Lietuvių aukštųjų mokyklų mokslo darbai). Vilnius 1966, 171 p. Tai prof. J. Balčikoniui pagerbti skirta knyga (Fest-šriftas) jo 80 m. sukakties proga. Duodama trumpa Balčikonio biografija, plati jo darbų bibliografija ir 14 įvairiais klausimais straipsnių.

10. KALBOS KULTŪRA — 10-as ir 11-as sąsiuvinis (praktiniams kalbos reikalams periodinis leidinys). Leidžia LMA Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Atsak. redaktorius K. Ulvydas. Vilnius 1966.

a. k.

Fritz Koenig (vokietis) — **Piera**

Laike ir gyvenime

AR SKULPTŪRA ŠIANDIEN YRA MIRŠTANTIS MENAS?

PETRAS MELNIKAS

Principais, kuriais remiasi tapyba, naudojasi ir skulptūra, tačiau kai kurie skirtumai ją padaro visai atskira meno šaka ir jos nūdienė dekadencija įvyko nepriklausomai nuo šiandien populiarios tapybos, sako I. Edman ("Arts and the Man"). Savaime aišku, skulptūrai šiandien trūksta grandiozinių temų ir didelių užsakymų. Moralistai jai dažnai prikiša domėjimąsi tik jaunu, nuogu kūnu. Kai ji domisi individualiu charakteriu, meno kritikai vėl ją kaltina renesanso sekimu, o jai vaizduojant bendrąjį žanrą — graikų sekimu. Šiandien skulptūra yra vadinama sausu, asketišku menu ir jai prikišama, kad jos yra "per maža" (parodose rečiau užtinkama).

Kita skultūros problema yra ta, kad pati skulptūra retai gimsta iš akmens: idėjai pradžią turi duoti piešinys, kuris jau pats savaime gali tapti menu. Picasso šitaip kartą išsireiškė: "Kai aš pradedu visą seriją piešinių, aš nežinau, ar jie pasiliks tik piešiniais, ar taps grafika, ar litografija, o **gal net skulptūra**" ("Life with Picasso", Gilot). Atrodo, šitai jam nesudaro didelės svarbos, nes jo pradėtas piešinys yra stebimas iš vienos pusės, o skulptūra teoretiškai turi būti matoma iš begalybės taškų. Ir iš kiekvieno taško ji turi būti įdomi. Tai yra nelengva pagauti piešiny kartu su skulptūros bespalviškumu, mase ir reljefu. Paprasčiau yra skelti kuriamą idėją tiesiog iš akmenų bloko.

Praeityje skulptūra buvo klasiška, įdomi pažiūrėti, ir mes dažnai nesąmoningai dalyvavome figūrų judesy. Jose atrasdavom herojišką rimtį, morališką didybę ar jaunatvišką gracijąą. Mintis, pasiryžimas ir aistra joje įspausdavo formą ir marmuro bloke atsirasdavo kažkas daugiau, negu vien marmuro figūra: joje atrasdavom Idealą šimtmečiams įamžintą kietame akmeny.

I. Edman galvoja, kad šiandien skulptūra yra gan grakštus menas, tačiau šaltas ir istorinis paminklas mirusiai civilizacijai. Jis tikisi, kad nauja, didinga ir originali skulptūra dar gims. Jos naują daigą jis įžiūri abstrakčioje skulptūroje. Nors joje dar matyti praeities didybės, bet Edman ja nori tikėti ir laukti išsivystymo vaisių. Iš kitos pusės, kai kurie teigia, jog, kas iki šiol pasiekta skulptūroje, yra tik paviršiaus pakrapštymas (J. E. Fraser). Tie, kurie sako, kad viskas jau pasiekta, nemato tų begalinių galimybių, kurios atsiranda iš skulptūros santykio su moderniu architektūra.

Šiandien iškyla vis daugiau menininkų, kurie tašo akmenyje be eskizo, išskaptuodami jame grynai geometrines ar impresionistiškas formas. Skulptūros akiratis yra plečiamas ir archeologinių tendencijų, negrų, surrealizmo ir psichopatiškų introspekcijų įtakoje. Tik šių dienų mechanizacija ir visko standartizavimas daro neigiamą įtaką skulptūros meistriškumui, o patį skulptorių išjungia iš platesnio kontakto su publika. Jo menas tampa eklektiškas, praradęs pagrindinę liaudinės ir religinės ekspresijos bazę.

Ar skulptūra yra mirštantis menas?

Nobelio laureatas A. Camus šitaip gana poetiškai apie jos ateitį yra išsireiškęs:

Skulptūra savo didybės amžiais ieškojo mosto, ekspresijos ir žmogaus tuščio žvilgsnio. Jos tikslas yra ne imituoti, bet stilizuoti ir prirakinti vienoj ekspresijoj įvairiausias kūno ekstazes ir judesį. Tik tuomet ant miestų pjedestalo skulptūra galės pastatyti modelį, tipą ir nejudančią perfekciją, kas bent trumpam momentui atgaivins ją stebinčio žmogaus karštą kaktą ("The Rebel").

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

(Atkelta iš 2 psl.)

vikų padaryto perversmo. 1918. I. 29 Petrograde įvyko antrasis lietuvių karių suvažiavimas, kada jau viešpatavo komunistų valdžia. Karo komisariatas suvažiavimo vadovavimą pavedė lietuviams komunistams, kurie ir palenkė į savo pusę atstovų daugumą. Buvo išrinktas Lietuvių kareivių revoliucinis komitetas, vietoj iki šiol buvusio Lietuvių karininkų sąjungos centro komiteto. Karių sąjunga sugriauta. Bet ir šio suvažiavimo dalyviai pareikalavo "Lietuvos žemei pilnos teisės spręsti savo likimą", nors komunistai to nenorėjo.

Netrukus bolševikai privertė išsiskirstyti ir lietuvių batalionus. Tada kariai 1918 m. pavasarį pradėjo skverbtis į vokiečių okupuotą Lietuvą. Šie kariai ir sudarė pagrindą Lietuvos kariuomenei.

Lietuvių dragūnų divizionas bandė grįžti organizuotai. Vokiečiai pradžioje buvo pažadėję jį pargabenti į Lietuvą, bet vėliau pažado neištesėjo: nuginklavo ir vyrus suėmė. O vieno lietuvių dalinio buvo tikrai tragiškas likimas. Sibiro batalionas buvo išformuotas labai žiauriu būdu. Bolševikai suėmė penkis karininkus ir tris labiausiai bolševikams nepakenčiamus kareivius, juos kankino kalėjime, nuvarė į kapus, išrengė ir kardais sukapojo. Laimingesnis buvo atskiras lietuvių batalionas Rovne. Jis atvyko į Vilnių ir čia buvo išformuotas. Tai vienintelis visų Rusijos lietuvių sudarytų dalinių, pasiekęs Lietuvą.

c **Lietuvių karių spauda Rusijoje.** — Rusų kariuomenės lietuviai kariai turėjo ir savo laikraščių. XII rusų armijos lietuvių karių komitetas 1917. VII. 13 išleido Rygoje savaitinį laikraštį — "Laisvas Žodis". Tai buvo pirmas kariškas laikraštis. Jame spausdino politinio pobūdžio straipsnius, dailiosios literatūros dalykus ir žinias iš lietuvių karių gyvenimo. Išleidus 8 nr., vokiečiai užėmė Rygą. Kai frontas pasitraukė, Valkoje vėl pradėtas leisti laikraštis, bet kitu vardu — Karpilkomo Žinios. Tuo spaudiniu norėta vėl sujungti fronto pakrikdytas karių organizacijas ir jas informuoti apie įvykius. Jo teišėjo keturi numeriai. Rygoje leistas Laisvas Žodis 1917. XI. 14 pradėjo eiti Petrograde, kaip Lietuvių karininkų sąjungos savaitinis laikraštis. Jame daugiausia skelbta LKS centro komiteto nutarimai, pranešimai, karių suvažiavimų aprašymai ir ginta lietuvių kariuomenės reikalingumas. Laikraštis siekė Lietuvos nepriklausomybės. 1918. II. 13. išleidus 18 nr., laikraštis sustojo, nes jo vietą užėmė kitas. 1918 m. sausio gale įvykusiame antrajame lietuvių karių suvažiavime lietuviai komunistai išrinko Lietuvių kareivių revoliucinį komitetą. Šis ir sustabdė "Laisvą Žodį", o į jo vietą buvo išleistas "Kareivis Socialistas". Pirmajam rūpėjo lietuvių batalionų reikalai, o antrajam — tarnavimas bolševikų partijai. "Kareivis Socialistas" buvo leidžiamas Petrograde 1918 metais. Išėjo tik keturi numeriai. Lietuvių batalionus panaikinus, sustojo ir laikraštis.

Vincentas Liulevičius

(Bus daugiau)

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 **Chicago, Illinois**

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus.
Dengiame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą—"tuckpointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Skambinkite bet kuriuo laiku. Apskaičiavimai nemokamai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
3 skyriai Chicagoje:
2608 69th St. **Tel. WA 5-2787**
2501 69th St. **Tel. WA 5-2737**
3212 So. Halsted St. **Tel. CA 5-1864**
Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicagos į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
E. ir V. Žukauskai

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
Ekspertiškai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba **RO 2-8778**

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. rytc. Vakarais pirmadieniais 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEmlock 4-2413
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaunam ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5759 So. Western Avenue
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-ups ir Motorų Remontas
Kampas 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

TELEVIZIJAS:
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3, už dirbtuvės darbą $10.00 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas.
J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

Heating Contractor
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. Darbas atliekamas greit ir sąžiningai. Apskaičiavimai nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio
Patogios išsimokėjimo sąlygos
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners
BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 West 63rd St., Tel. 434-0421
P. Rudėnas **K. Šimulis**

MOVING
A. VILIMAS
Apdraustas perkraustymas Įvairių atstumų
3415 So. Lituanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

MARQUETTE PARK — AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ
CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE. **CHICAGO, ILL. 60636** **TEL. GR 6-7575**

4 3/4 % **METAMS**

VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdingai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicagos Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansiškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtų pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicagos Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš $84,000.000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Šaltinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdaringoms įstaigoms apie $1,200.00. Pamatysite plačiai žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5¼%. Šiandien mokslas kainuoja nuo $6.000 iki $12.000 ir daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutaupysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti $2.50, $5.00, $10.00 arba net $25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po $25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyrium).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

Federalinės vyriausybės apdraudos įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki $15,000.00

ĮSTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS·

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meetings (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members.
12. U. S. Postal Stamps Machine Service
13. We sell Travelers Checks
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	**12:00 P.M.— 8:00 P.M.**
TUESDAY	**9:00 A.M.— 4:00 P.M.**
WEDNESDAY	**Closed All Day**
THURSDAY	**9:00 A.M.— 8:00P.M.**
FRIDAY	**9:00 A.M.— 8:00 P.M.**
SATURDAY	**9:00 A.M.— 12:00 P.M.**

Smuikininkai kun. V. Valkavičius ir Izidorius Vasyliūnas, akompanuojant Vyteniui Vasyliūnui, "Laiškų Lietuviams" vakare atliks kamerinės muzikos programą.

KAMERINĖ MUZIKA

"Laiškų Lietuviams" vakare

ANTANAS NAKAS

Žurnalas "Laiškai Lietuviams" kasmet tampa vis populiaresniu, patrauklesniu ir įdomesniu. Žurnalas labai gyvai paliečia opias, aktualias jaunuomenės, šeimos, religijos, literatūros ir meno pasaulio problemas, kurios nagrinėjamos moderniojo gyvenimo požiūriu atvirai ir tolerantingai. Gera spauda, skoningai parinktos iliustracijos labai praturtina žurnalo turinį ir jo išvaizdą. Žurnalas, kaip teko patirti, labai palankiai vertinamas ir lietuvių evangelikų tarpe; man su jais tenka nemaža susidurti ir bendradarbiauti.

Aukštesnio meninio lygio besiekiant

Žurnalo redaktorius dabartiniu metu yra kun. **K. Trimakas**, SJ, kuris daug energijos ir sumanumo pašvenčia leidinio redagavimui ir tobulinimui. Reikia pripažinti, kad jam šitai sekasi neblogai. Meilė ir darbštumas lydi jo darbus. Žurnalą administruoja visų mėgiamas brolis **Petras Kleinotas**, SJ. Be abejo, didelį vaidmenį žurnalo gyvenime atlieka ir visa redakcinė kolegija, į kurią jeina: kun. J. Vaišnys, SJ, kun. G. Kijauskas, SJ, dr. A. Liulevičius, B. Bulotaitė ir kun. A. Kezys, SJ. Žurnalo viršelis ir vinjetės dail. A. Kurausko.

Dar pačiame vidurvasario gro žyje vyr. žurnalo redaktorius jau pradeda rūpintis ir planuoti ateinančių metų žurnalo tradicinio koncerto programą. Šiais metais toks tradicinis koncertas įvyks kovo mėn. 11 d. Jaunimo centro salėje, Chicagoje. Iki šiol žurnalo parengimai visada pasižymėdavo kuo nors ypatingu ir išsiskirdavo iš kitų Chicagos koncertų savo aukštesniu meniniu lygiu. Per eilę metų šie koncertai visuomenės tarpe įgijo populiarumo, yra gausiai lankomi ir labai palankiai vertinami. "Laiškai Lietuviams" redakcija stengiasi, kad metiniai žurnalo parengimai vis būtų aukštesnio lygio, įdomūs ir ilgiau atsilankiusiems nepamirštami.

Kamerinės muzikos perlai

Šiais metais vyr. redaktoriaus mintis nukrypo į muzikos ir poezijos pasaulį. Bostono priemiestyje gyvena muzikų - svajotojų Vasyliūnų šeima. **Izidorius Vasyliūnas** — smuikininkas, jo sūnus **Vytenis** — pianistas. Jų vardus koncerto proga dažnai užtinkame spaudoje. Neprisimenu, kad jie būtų kada nors koncertavę Chicagoje. Mano pažintis su Izidoriu Vasyliūnu siekia Kauno konservatorijos laikus. Aš, būdamas už jį šiek tiek vyresnis, su džiaugsmu ir pasitenkinimu stebėjau jaunojo smuikininko darbštumą ir jo talento vystymąsi. Šiandieną jis išaugo į geriausius mūsų smuikininkus, dažnai pasirodantis koncertinėse estradose. Malonus, dainuojantis muziko tonas, gera technika, darbštumas, skoningas programos parinkimas ir jos atlikimas — veiksniai, nulemiantieji jo koncertų pasisekimą. Šias jo savybes vertina bei iškelia ir amerikiečių muzikos kritikai. Jis yra vienintelis mūsų muzikas, kuris visą savo kuklų honorarą už gaunamus koncertus paskiria jo paties įsteigtam lietuviškos kamerinės muzikos kūriniams leisti fondui. Kitaip tariant, jis yra Izidoriaus Vasyliūno vardo fondas. Gaila tik, kad jis nėra milijoninis. Iki šiam laikui to fondo lėšomis jau išleista K. V. Banaičio ir J. Gaidelio smuiko sonatos. Be to, jis yra įgrojęs ir išleidęs sonatų plokšteles. Savo repertuare turi visą lietuvišką muziką smuikui.

Dabartiniu metu jis su savo sūnumi pianistu ir smuikininku kun. **V. Valkavičium** yra įsteigęs trio, kuris sėkmingai koncertuoja, savo repertuare turėdamas labai vertingų kompozicijų. Amerikiečių muzikos kritikai (pvz. J. Lelan) palankiai ir šiltai įvertina šio trio grojimą. Chicagoje jie koncertuos pirmą kartą. Galėsime pasidžiaugti geru kamerinės muzikos koncertu, tuo labiau, kad šiam koncertui yra parinkta tikrai gera programa: H. Purcell, G. F. Telemann, J. S. Bacho ir G. F. Handelio kamerinės muzikos kūriniai. Bacho ir Handelio vardai ir jų muzika dažniau girdima, tačiau Henry Purcell kompozicijos platesnei visuomenei labai mažai žinomos. Henry Purcell (1659—1695) yra vienas žymiausių anglų kompozitorių. Savo amžininkų nepripažintas, tik vėliau "atrastas" ir dabar skaitomas genijaliu savo laikotarpio kompozitorium. Mirė kaip ir Mozartas labai jaunas, vos 35 metų amžiaus sulaukęs. Parašė daug operų, psalmių, kantatų ir labai vertingų kamerinės muzikos kūrinių.

Kamerinė muzika paprastai rašoma nedideliam instrumentų skaičiui, kurių tarpusavio santykis pagrįstas lygiateisiu savarankiškumu.

Kuomet klausysimės šio koncerto, girdėsime trijų instrumentų, moderniškai tariant, "dialogą", kuriame nė vienas instrumentas nepirmaus, o visi bus lygūs "pokalbio" dalyviai. Kiekvienas instrumentas turi savo melodinę liniją, kuri, susiliedama į bendrą ansamblio harmoniją, suteikia veikalui darnumą ir vieningumą. Šiame koncerte girdėsime Purcello,

Kęstutis Trimakas, SJ, "Laiškų Lietuviams" vyr. redaktorius.

taip vadinamą, "Aukso Sonatą F-dur", susidedančią iš trumpų 5 dalių. Instrumentų virtuoziškumo arba pirmavimo šitokioje kamerinėje muzikoje vengiama. Ji pasižymi intymumu ir nuotaikos žaismingumu ir įvairumu.

Šis muzikos ir poezijos vakaras žada būti patrauklus ir gražus, kaip pavasaryje pražydusio sodo kampelis, kurį verta pamatyti ir juo pasigrožėti.

DARBAS BE IŠKILMINGŲ REZOLIUCIJŲ

Bruno Markaičio, SJ, žodis, atidarant Lietuvių foto archyvą Jaunimo centre, Chicagoje, vasario 26 d.

Neretai dideli dalykai gimsta be iškilmingų rezoliucijų, be kongresų ir plačiai nuskambėjusių deklaracijų. Neretai vieno žmogaus idėja, drąsa ir ištvermė įgyvendinti pradeda naują tikrovę, kuri savo svarba ir verte bei ją lydinčiu kūrybingu derlingumu išsivysto į didelio masto vienetą, kurio nauda ir įtaka siekia toli ir plačiai.

Šiandien esame tokio įvykio akivaizdoje. T. Al. Kezys, lankydamasis Philadelphijoj 1966 m. balandžio mėnesį, tenykščių foto mėgėjų susirinkime iškėlė mintį ir reikalą steigti Lietuvių foto archyvą. Matydamas lietuvių foto mėgėjų nuoširdžias ir nuolatines pastangas fiksuoti lietuviškosios veiklos įvykius, jis siūlė surinkti šios plačiašakės veiklos fotografinę medžiagą (negatyvus) ir ją sukrauti archyve, kur ji būtų prieinama ypatingai tiems, kurie ieško dokumentuotų šaltinių lietuviškojo kultūrinio gyvenimo reprezentacijai.

Girdima balsų, kad dabar gyvai ir konkrečiai diskutuojamas Lietuvių informacijos centro steigimas. Toks Centras, bendradarbiaudamas su jau esamais Pasaulio lietuvių archyvu, Lietuvių muzikologijos archyvu, su M. K. Čiurlionio galerija, su Foto archyvu, gal dar su būsimu Rašytojų archyvu, savaime aišku, galėtų labai efektingai paskleisti lietuviškosios kūrybos vaisius platesniuose horizontuose.

Tėvo Kezio mintis rado pritarimo ne tik Philadelphijoje, bet taip pat New Yorke, Baltimorėje ir pačioje Chicagoje. Mes džiaugiamės, kad jo mintį lydėjo jo iniciatyva, jo kompetentingų draugų entuziazmas ir pagalba.

Todėl LFA (Lietuvių foto archyvas) šiandien turi jau daugiau kaip 500 istorinės reikšmės negatyvų. Jie sudėti chronologine tvarka. Pradėta tvarkyti kartoteka. Sudarinėjamas žymesnių asmenų vardynas, kuriame bus lengva rasti tą asmenį liečiančius vaizdus. Planuojama paruošti kartoteką vietovardžiams.

LFA renka ir spalvotas skaidres; ypatingas dėmesys kreipiamas į lietuvių menininkų darbus.

Bendradarbiais kviečiami visi lietuviai fotografai ir foto mėgėjai. Archyvo globėjai — lietuviai tėvai jėzuitai. Archyvo patalpos pramatytos naujuose Jaunimo centro praplėtimo planuose. LFA žada rengti lietuvių foto parodas, pravesti pašnekesius, iliustruojant juos spalvotomis skaidrėmis ir t. t.

Geresniam ir pilnesniam vaizdui susidaryti padeda ir šiandieninė foto paroda, kuri rodo jau turimą istorinį turtą ir nepaprastas galimybes ateičiai, nes tūkstančiai ir tūkstančiai labai vertingų fotografijų užmiršt tos guli stalčiuose ir skryniose.

Man yra neeilinė garbė ir nekasdienis džiaugsmas atidaryti **Lietuvių foto archyvą. Didžiuodamasis** tėvu Algimantu Keziu ir jo ištikimų bei labai vertingų draugų darbais ir pagalba, linkiu Archyvui visų vardu augti, plėstis ir skleisti lietuvio sukurtas vertybes ypač ten, kur jos dar nežinomos arba nevertinamos.

— Padėk mums, Viešpatie, esantiems valdžioje ir turintiems atsakomybės, taip dirbti, kad šis mūsų darbas būtų vertas Tavo dieviškojo palaiminimo. **Padėk mums, kad** laisvė, kuria mes džiaugiamės ir naudojamės šiame krašte, būtų visų mūsų stropiai saugojama, branginama, ir ginama.

Prel. J. Kučingis

Lietuviškas Restoranas – METROPOLIS

6538 So. Western Ave., Chicago. — Tel. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai pavalgyti ir atsigaivinti.

Atdaras kasdien nuo 11 val. ryto iki vėlumos. Pirmadienį uždaryta. Visi prašomi atsilankyti

Savininkai PETRAS IR ANTANINA KAUŠAI

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS
GREITAS patarnavimas — GARANTIJA — KREDITAS.
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄ-TOM.
4 3/4% On savings accounts
INSURED
5 1/4% on investment bonus
NUO SAUSIO MĖN. 1 d., 1967
Sąskaitos apdraustos iki $15,000
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET **Telef. — CA 5-7252**
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORO VĖSINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vak.

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

Moteriškas (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yds. puikios suknelei medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas

Kaina $75.00.

Vyriškas (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis, 3⅓ yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai v. marškiniai, 1 terylino kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos.

Kaina $75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas siuntinys

Kainuoja $135.00.

Tebesiunčiame ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siuvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)
421, Hackney Road, London, E. 2., England

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:
A. Kusinskis, 167 College Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Galime pervesti ir pinigus, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam patinka iš specialių krautuvių.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
MARCH — KOVO 2, 3, 4 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	$5.29
COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC	Fifth	$4.29
DE PERRIER NAPOLEON IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	$4.89
STOCK IMPORTED Dry or Sweet VERMOUTH	30 Oz. Bottle	$1.69
VIN D'OR IMPORTED FRENCH GRAPE WINE	Fifth	$3.39
SABER IMPORTED PORTUGAL CARBONATED ROSE	Fifth	$2.19
POPULAR BRAND of Creme de Menthe, Creme de Cacao, or Peppermint Schnapps	Fifth	$2.79
SOUTHERN COMFORT 100 Proof LIQUEUR	Fifth	$4.09
LABATT IMPORTED CANADIAN BEER Case of 24—12 oz. Bottles Plus Deposit		$5.49

4 3/4%
ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS
INSURED
- ASSETS OVER $29,000,000.00
- RESERVES OVER $2,000,000.00
- 70 YEARS SAFE
- LARGE FREE PARKING LOT

ALBERT J. AUKERS, PRESIDENT

"where people make the difference"
DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED • CHICAGO, ILLINOIS 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9 - 4;
Thursday, 9 - 8; Friday, 9 - 6; Saturday, 9 - 1; Wednesday closed.

DEKORAVIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi
J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

Kultūrinė Kronika

●Ekskursija į Lietuvių katalikų mokslo akademijos VII suvažiavimą Europoje. Suvažiavimas, kaip žinome, įvyks š. m. rugpiūčio 23—27 d. Huttenfelde, Vokietijoj. Ekskursiją organizuoja LKMA New Yorko židinys. Iš New Yorko išvykstama rugpiūčio 14 d., grįžtama rugsėjo 5 d. Ekskursijos maršrutas: New Yorkas, Kopenhaga, Viena, Salzburgas, Heidelbergas, Paryžius, Amsterdamas, Londonas, New Yorkas. Kaina vienam asmeniui $864. Pirmenybė rezervuoti vietą, įmokant 25%, teikiama LKMA nariams ir jų šeimoms iki III.12. Po kovo 12 d. galės registruotis ir ne nariai. Kreiptis raštu: Rev. Walter C. Jaskevicz, SJ, President, New York Chapter LRCAAS, Fordham University, Box AA, Bronx, New York 10458.

● **Vyto Valaičio nuotraukų knyga "Casals".** Garsiajam ispanų čelistui Casals švenčiant 90-tąjį savo gimtadienį Grossman leidykla išleido jo senatvės dienų nuotraukų albumą. Visos nuotraukos darytos jauno ir nelaimingai eismo nelaimėje žuvusio garsaus lietuvio fotografo Vyto Valaičio. Šios Casals nuotraukų knygos kaina $3.50. Amerikiečių spauda šį Valaičio muzikinio genijaus nuotraukų albumą pabrėžtinai paminėjo. Ir "Chicago Daily News" šeštadienio kultūriniame priede "Panoramoj" Vyto Valaičio Casals portretai buvo aptarti kaip šios rūšies geriausi po to, kai prieš kelerius metus garsusis fotografas Samuelis Antekas padarė dirigento Toscaninio nuotraukas.

● **Prof. Z. Ivinskis apie baltus 17-tame amžiuje.** Lietuvių istorikas prof. Zenonas Ivinskis, profesoriaujantis Bonos universitete, Vakarų Vokietijoje, vasario 14 d. Bonos universiteto didžioje auditorijoje skaitė viešą paskaitą "BALTŲ KLAUSIMAS 17-me AMŽIUJE". Panašias paskaitas organizuoja universiteto senato komisija, tiriant Rytų erdvės istoriją vokiečių istorijos žvilgsnyje (Die Geschichte des Ostseeraumes im Blickpunkt der deutsches Geschichte).

● **Naujas rusų rašytojos veikalas prasiskverbė pro geležinę uždangą.** Prieš 10 metų buvo didelė sensacija, kai B. Pasternako romano "Dr. Živago" rankraštis pasiekė Vakarų Europą ir čia pirmą kartą buvo atspausdintas. Po to panašūs įvykiai jau ėmė kartotis, liudydami, kad pačioje Rusijoje, nekalbant jau apie pavergtas tautas, kuriama ir tokia literatūra, kuriai partijos kontroliuojamoje spaudoje tenai neįmanoma išvysti pasaulio šviesos. O štai ir vėl šiandieninė naujiena: Italijoje pasirodė rusų rašytojos Eugenijos Ginsburg knyga "Kelionė sūkurin", kurioje vaizduojama moterų kalinių baisus likimas sovietiniuose kalėjimuose ir Sibiro ištrėmime. Autorė visa tai pati išgyveno, pradėdama kalinės kelią dar Stalino siautėjimo metais.

● **Šešių savaičių meno studijos Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.** Dėstytojais pakviesti dail. Juozas Mikelevičius, Kristina Bulotaitė ir Alvydas Bičiūnas. J. Mikelevičius dirbs su vyresniųjų grupe pirmadienių vakarais nuo 7 iki 9 val., pradeda kovo 13 d. K. Bulotaitė vadovaus jaunimo grupei, kurios pamokos bus nuo 7 iki 9 val. vak. penktadieniais, pirmoji pamoka kovo mėn. 10 d. Mokyklinio amžiaus pačių jauniausių grupė pamokas turės šeštadieniais nuo 10 val. 30 min. ryto iki 12 val. 30 min. popiet, darbą pradeda kovo mėn. 11 d.

Jauniausius mokys dail. Alvydas Bičiūnas. Registracijos ir informacijos reikalais kreiptis į muziejų nuo 1 val. iki 4 val. 30 min. popiet, telef. VI 7-2441.

● **Edvardo Valaičio akvarelinių darbų tapybos paroda** Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje (4012 Archer Ave.) atidaroma kovo mėn. 5 d., 7 val. vak. Parodoje išstatoma 16 dailininko paveikslų. Dailininkas, kaip akvarelistas, yra jau plačiai žinomas, dažnai iliustraciniais šios rūšies jo darbais puošėsi ne vienas Amerikos laikraštis ar žurnalas. Valaičio paroda muziejuje tęsis iki balandžio 6 d. Lankymo valandos nuo 1 val. popiet iki 4 val. 30 min. visas septynias savaitės dienas.

Dail. Edv. Valaitis, kurio akvarelių paroda kovo 5 d. atidaroma Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoj.

Šešiasavaitinių dailės studijų Balzeke kultūros muziejuje, Chicagoje, dėstytojai (iš kairės į dešinę): Alvydas Bičiūnas, Kristina Bulotaitė, Juozas Mikelevičius ir muziejaus įsteigėjas bei savininkas St. Balzekas, Jr. Nuotr. Kazio Norvilo

● **Didelis informacinis leidinys apie Lietuvą.** Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai besiruošiant, veiksniai ir pavienės organizacijos užsimojo išleisti anglų kalba įvairių informacinių studijų ir leidinėlių apie Lietuvą. Viena iš pirmųjų organizacijų, kuri pradėjo rūpintis išleisti tokį veikalą, yra Lietuvos Nepriklausomybės fondas. Fondas užsimojo paruošti išsamų, dokumentuotą veikalą apie Lietuvą, kuris būtų pagrindinis informacijos šaltinis Amerikos politikams, žurnalistams ir mokslininkams. Veikalas perteiks Lietuvos proistorę, didingą praeitį, nepriklausomybės laikotarpį, rezistenciją prieš bolševikus ir nacius ir išeivių pastangas atgauti Lietuvos nepriklausomybę. Veikalas bus per 500 puslapių, savo formatu bus panašus į Smetonos monografiją. Leidinio redaktorius ir vienas iš autorių dr. Albertas Gerutis sau paskirtą dalį jau paruošė. Taip pat ir kiti autoriai, įsipareigoję parašyti atskirus skyrius, darbą yra įpusėję. Kiti autoriai yra prof. J. Puzinas, prof. J. Jakštas, Lietuvos diplomatijos šefas S. Lozoraitis ir dr. A. Budreckis. Lietuvos Nepriklausomybės fondas daro žygius, kad šis veikalas pasirodytų Lietuvos nepriklausomybės 50 metų minėjimo išvakarėse.

● **Dail. Jonas Rimša grįžo iš Pacifiko.** Dail. Jonas Rimša, nepakeldamas nepalankaus jam klimato, apleido Tahiti salą. Iš ten laivu aplankė Naująją Zelandiją, Australiją ir daugelį salų. Tačiau Tahiti, kaip Pacifiko perlas, paliko jam neišdildomo įspūdžio, nors ir gerokai pakenkdama jo silpnai sveikatai. Dailininkas tačiau laimingas, kad galėjo realizuoti savo ilgų metų svajonę. Iš ten Rimša atsivežė naujų kūrinių bei eskizų, kuriuos žada išbaigti Santa Monicoj, Calif., kur ketina ilgesnį laiką apsistoti.

● **Z. Arlauskaitės - Mikšienės teatrinio darbo sukaktis.** Zuzana Arlauskaitė - Mikšienė, nusipelniusi lietuviškos scenos veikėja, gyvenanti Detroite ir šioje kolonijoje retu ryžtu bei įkarščiu palaikanti teatrinį veikimą, šį rudenį minės 60 metų nenuilstamo darbo sukaktį. Tai bus pirmoji lietuvių scenos istorijoje panašios reikšmės sukaktis. Z. Arlauskaitė - Mikšienė savo laiku yra dirbusi Kauno Valstybės teatre, Mūsų teatre, Žvaigždikyje ir kituose teatruose. Vokietijoje irgi yra pastačiusi kelis didesnius veikalus.

● **Premija už katalikiškos minties veikalą.** Karmelitų ordino Monte Carmelo leidykla Ispanijoje Burgos mieste paskyrė šiemet 1,700 dolerių literatūros premiją už geriausią katalikiškos minties veikalą, liečiantį šių dienų žmogaus problemas. Premija norima paskatinti katalikų autorius kelti katalikiškos minties aktualumą prieš plintantį menkiavertės komikų ar kriminalės literatūros tvaną.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary
4 3/4 % ON INVESTMENTS
Units of $100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly
5 % ON BONUS SAVINGS
Units of $1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded
1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

SIUVIMO MAŠINOS
BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE
(Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos, Singer ir kitos). Taisome parduodame ir nuomojame prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.
B & B SEWING MACHINE CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikinis

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kalėdoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai metalų apliet rėma
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginiai 7-7258-59

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir tol
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

CHICAGOS PONIOS IR PANELĖS,
Nereikalingi plaukai sunaikinami atsargiai, efektingai, ekonomiškai! Pasauly garsus metodas vartojamas, pripažintas visų daktarų.
Lūpos, žandai, skruostai, antakiai, kakta, rankos, kojos.
Kankintis visą gyvenimą su nereikalingais plaukais, tai jau perdaug. Laikas tik pasunkina padėtį, kiekvienas odos ligų gydytojas tai žino.
Kodėl laukti? Tuoj skambinkit DE 2-6631 ir pasikalbėkite.

Elektrologistė — JANINA POCS, Marshall Field Annex Bldg., 25 E. Washington St. Suite 1420

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO
F. A. BAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9 v. r. iki 9 v. v. antr. treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

Dovanos Velykoms
pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius
LIETUVOJE
jei siųsite jas per
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 South State St., Tel. WA 2-9354
arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466
SIUNTINIAMS SUDARYTI MES TURIME YPATINGAI GAUSŲ PASIRINKIMĄ VERTINGIAUSIŲ PREKIŲ.
Priimame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei produktų. | Priimame užsakymus dovanoms iš sovietinių gaminių.
ATPIGINTOS KAINOS dovaniniams AUTOMOBILIAMS
GALIOJA IKI Š. M. KOVO 20 D., Jos sekančios:

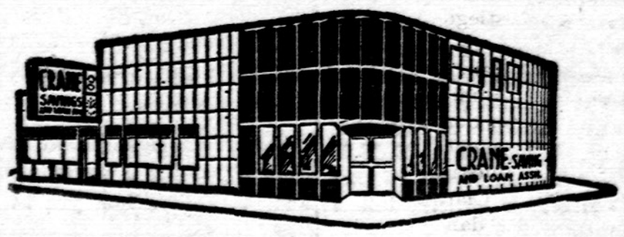
"Volga" GAZ-2IR	$2,365.19	"Moskvitch" 408-E	$1,954.88
"Volga" GAZ-2IUS	$2,553.70	"Moskvitch" 408	$1,759.39
"Zaporozhets" ZAZ-965A	$957.60		

Reikalaukite iš mūsų naujus katalogus bei muitų sąrašus.
GARANTUOTĄ SIUNTINIŲ PRISTATYMĄ ATLIEKAME JAU NET 20 METŲ.

Taupykite

MIDLAND SAVINGS
MES MOKAME 5 1/4 % ANT 1-nų METŲ CERTIFIKATŲ
Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.
Kiekviena sąskaita ligi $15,000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje
August Saldukas, Prezidentas
4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 3/4 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. ... v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD. ir KETV. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. ... Trečiad uždaryta

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

PLANINGAS TAUPYMAS *MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!*
- *Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.*
- *Metinis dividendas 4 3/4 % išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.*

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

PASKOLOS
perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuošimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.
DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
INSURED

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)
• Skanūs valgiai
• Geras patarnavimas
• Puiki atmosfera

PIETŪS
$1.65 & $2.25
JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ
Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.
Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto

NAUJI LEIDINIAI

● **Pranas Naujokaitis, ŽYDINČIOS DIENOS.** Premijuotas romanas. Lietuviškos knygos klubo leidinys, 1967 m. Aplankas P. Jurkaus. Kaina 250 psl., 7½ x 5½ inč. formato, kaina $3.50, gaunama "Drauge".

Tai šešioliktąjį "Draugo" romano konkursą laimėjęs romanas. Lengvai skaitoma ir giedrios nuotaikos knyga, vaizduojanti nepriklausomos Lietuvos laikotarpį lietuviškojo kaimo buityje. Impresionistiniu sodrumu piešiamas saulėtas Sūduvos lygumų peizažas, kuriame pluša į naują ir laisvą gyvenimą pasinešęs modernėjantis ir pažangos siekiantis lietuviškasis kaimas. Skaidraus upelio papras tumu srūvantys romano įvykiai prasideda laisvos Lietuvos kūrimosi dienomis ir baigiasi pirmuoju bolševikmečiu. Vyresniesiems romanas bus kone savų atsiminimų pynė, o jaunimui — kaip tėvų žemės lengva, akvarelinių spalvų nuotrauka.

● **LITUANUS, Lithuanian Quartely / Fall 1966.** Žurnalas leidžiamas anglų kalba. Žurnalo redaktoriai: T. Remeikis, Rimvydas Šilbajoris, Vyt. S. Vardys ir R. Vaštokas. Metinė prenumerata $3.00. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Illinois 60690, USA.

Naujo numerio pirmuoju straipsniu duodamas Vytauto Kavolio svarstymas apie Dievo vietą ir Dievo sąvoką Algimanto Mackaus poezijoje. Straipsnis užvardintas "Faith in Exile". Spausdinamas Kosto Ostrausko vienaveiksmio "Duobkasiai" ištraukos vertimas. Jonas Vėlaikis rašo apie lietuvių literatūrą okupuotoje Lietuvoje — "Lithuanian Literature under the Soviets". Su atitinkamais redakcijos komentarais bei pastabomis skelbiamas Antano Venclovos atsiminimų gabalas iš lietuvių grįžimo Vilniun dienų. Numeris iliustruotas Leono Urbono tapybos darbų nuotraukomis. Pastabų ir komentarų skyriuje du straipsniai: "Lysenko in Lithuania" ir "An English — Speaker Stadies Lithuanian". Pastarasis parašytas amerikiečių kalbininko Williamo R. Schmalstiego, čia pasakojančio, kaip jis susidomėjo lietuvių kalba, kaip ją studijavo Pennsylvanijos universitete ir kaip jis ir toliau domisi lietuvių kalbos problemomis. Knygų skyriuje recenzuojama Algirdo Landsbergio ir Clark Mills redaguota lietuvių dainų antologija anglų kalba "The Green Linden" ir Mykolo Vaitkaus "Tvanas" (The Deluge), anglų kalba išleistas Manyland Books. Užsklandai duodama L. Dambriūno parengta Jan Otrębskio baltistikos darbų bibliografija.

● **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1967 m., sausio mėn., nr. 1.** Naujo numerio akcentinė tema: "Ar Dievas yra miręs?" Kaip veikia įvairius žmones ši, dabar vieno kito populiarinama frazė, trumpai atsako visa eilė užklaustų skaitytojų, o platesnį — istorinį ir filosofinį frazės turinį atskiru straipsniu aiškina K. Trimakas, SJ. Apie istorinės svarbos jėzuitų suvažiavimą interview formoje pasakoja tėvas Bruno Markaitis, SJ. Sesuo M. Jurgita duoda pluoštą naujų savo eilėraščių, liudijančių viltingą poetės brendimą. Įdomi ir kita įprastinių žurnalo skyrių medžiaga, kas kartą įvairiai ir naujai atrenkama.

● **SKAUTŲ AIDAS, 1966 m., lapkričio mėn., nr. 9.** Lietuvių skautų ir skaučių laikraštis. Vyr. redaktorius v. s. Antanas Saulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Conn. 06779, USA. Administratorius Kazys Česna, 58 Providence St., Worcester, Mass. 01604, USA. Žurnalas mirgėte mirga skautiškos veiklos nuotraukomis, straipsnių temos liečia daugiausia praktiškąją skautų veiklą. Tačiau netrūksta ir bendresnių pasiskaitymų, sakysim, šį kartą rašoma apie Donelaitį, apie elgimąsi prie stalo, apie pašto ženklus ir kt.

● **Aut. Vaičiulaitis, GLUOSNIŲ DAINA.** Padavimai. Išleido Juozas Kapočius 1966 m. Iliustravo Telesforas Valius. Knyga 128 psl., 8¼ x 5½ inč. formato, kaina $2.50, gaunama ir "Drauge".

Telesforo Valiaus pieštas A. Vaičiulaičio knygos viršelis.

Nors antrine savo antrašte knyga ir vadinama padavimais, tačiau leidinys nėra padavimų knyga įprastine tautosakine prasme. Čia yra paties autoriaus išgalvotos istorijos, su padavimais turinčios tik tiek bendro, kad yra perpintos, vienokiu ar kitokiu pasakišku motyvu, nugrimstančios į nostalgiškai mėlynas praeities tolybes, tai vėl išneriančios į herojiškąsias ar net humoristines šių dienų buities poringes.

A. Vaičiulaičio stilius ir šioje knygoje visur kupinas ano tobulai išieškoto sidabrinio skambėjimo, pagaunančio skaitytoją kaip neatsiklausoma muzika. Pats žodis rašytojo yra taip branginamas, taip reikiamoj vietoj atrenkamas, kad juo grožiesi, kaip netikėtai atkasta aukso sage gyvajame lietuvių kalbos pilkapyje.

"Gluosnių daina" pažymėta 1966 metų išleidimo data, mums primenančia paties Antano Vaičiulaičio 60 metų sukaktį. Džiugu, kad knyga liudija rašytojo plunksnos gajumą, tokį ryškų ir užtikrintą jos braižą.

Naujo "Lituanus" viršelis, piešta Vytauto O. Virkau.

● **ATEITIS, 1967 m., sausio mėn., nr. 1.** Lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas, eina nuo 1911 m. Redakcija: korespondencija — Indrė Damušytė, reportažas — Salvinija Gedvilaitė, jaunių / jaunučių skyrius — Gediminas Naujokaitis, vyresniųjų moksleivių skyrius — Antanas Sabalis. Redakcijos adresas: "Ateitis", 80—23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421. "Ateitis" yra Moksleivių ateitininkų sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoj $5.00, susipažinimui prenumerata $3, garbės prenumerata $10.00, visur kitur laisvajame pasauly $3.00. Administratorius: Kazys Vainius — "Ateitis", 64—09 56th Road, Maspeth, New York 11378. Spaudos darbus atlieka Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

Pirmasis naujosios, iš Chicagos į New Yorką persikėlusios, "Ateities" numeris daro neblogą įspūdį. Žurnalas kiek mažesnio formato negu anksčiau, tačiau puslapiai išplanuoti skoningai, daug nuotraukų iš ateitininkų moksleivių ir aplamai lietuviškojo jaunimo veiklos. Atrodo, jog naujoji redakcija stengiasi, kad "Ateities" puslapius savo raštais labiau užpildytų patys moksleiviai ar jaunieji studentai. Apsčiai medžiagos ir patiems jauniausiems, pereinantiems iš "Eglutės" į "Ateitį". Skaitytojams ir bendradarbiams patrauklus dalykas jaunųjų autorių aprašai ir nuotraukos prie straipsnių. Šio numerio medžiaga įdomiai įvairi: eilėraščiai, įspūdžiai iš stovyklų ir kursų, kalbotyra, modernieji šokiai, komunizmas ir Amerikos jaunimas, korespondencijos ir kt.

● **PIKMYN JAUNIME. Toronto moksleivių ateitininkų leidžiamas neperiodinis laikraštėlis, spausdinamas rotatorium, nr. 23, 1966 m., gruodžio mėn.** Spausdino Algis Puteris ir Eugenijus Girdauskas, iliustravo piešiniais Vytas Pranaitis ir Algis Žabas. Leidinys yra gražus mūsų jaunimo veiklos ir kūrybos bandymų liudytojas. Rašinėliai ateitininkiškomis ir aplamai jaunimo temomis, duodama taipgi poezijos, prozos, rašoma apie madas, astrologiją, žodžiu — skaityti nenuobodu.

● **VYTIS. Official Organ of the Knights of Lithuania, February, 1967, Vol. 53, No. 2.** Žurnalas spausdinamas anglų ir lietuvių kalbomis. Šį kartą minima Vasario 16, duodama vyčių veiklos aprašai. Redaguoja Irene K. Stankus, 2520 W. 68th Str., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata $4.00.

LIETUVIAI KUNIGAI PASAULYJE

Ryšium su keliama religinio centro mintimi žvelgtina ir į lietuvių katalikų kunigų skaičių — rašo "Pasaulio lietuvis", leidžiamas LB valdybos. Pagal naujausius statistikos duomenis, pateiktus kun. Kęstučio Žemaičio Clevelande JAV-se, 1965 -66 metų laikotarpyje visame pasaulyje būta 1,663 lietuviai kunigai. Iš jų Lietuvoje priskaitoma apie 800, Italijoje 33, Vakarų Vokietijoje 22, Anglijoje 7 ir kitose Europos kraštuose 16. Daugiausiai lietuvių kunigų laisvame pasaulyje dirba JAV -se — 611, Kanadoje 30, Brazilijoje 20, Argentinoje 14 ir kituose kraštuose 24. Be to Azijoje dirba 12 lietuvių kunigų, Australijoje 8 ir Afrikoje 2.

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6 - 7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PRospect 8 - 0833 PRospect 8 - 0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOKPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-6600

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
1348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAKLAWN ILL. TEL. 636-2320

Earn More at Standard Federal
5 1/4 %
1 Year Savings Certificate
New at Standard Federal! Requires $10,000 minimum investment.
4 3/4 %
Passbook Savings
Earnings paid and compounded four times a year. No minimum. No time requirements. Additions can be made in any amount.
New Higher Insurance Limit
Certificates and Passbook accounts now insured to $15,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a permanent agency of the U.S. Government.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $15,000
ASSETS $105,000,000 RESERVES $10,000,000
Passbook savings in by the 10th of the month earn from the 1st.
Chicagoland's Strongest
STANDARD FEDERAL SAVINGS
4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone: VI 7-1141
HOURS
Mon., Thurs. 9-8/Tues., Fri. 9-4
Sat. 9-12/Wed. Closed

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

KAM PRIKLAUSO LOVA

Anais dar unriniais laikais žurnalistas Obolėnas parašė straipsnį apie švabą ir jo lovas. Straipsnyje visu rimtumu buvo iškeltas klausimas dėl lovos nuosavybės, nes buvo svarstoma, ar lova tarnauja švabui, ar švabas lovai. Panašios mintys iškilo ir bekalbant Spygliuose apie įvairias garbingas sąskaitas, rezidencijas ir akcijas. Ne vienas skaitytojų pareiškė, kad esą ko tie Spygliai dabar nori iš jo rezidencijos, kurią jis taupydamas įsigijo, ir ko tie Dygliai badosi dėl sąskaitų, kurias jis gražiai, konjakėlio į arbatą nemaišydamas, sukrovė. O taip sakant, mes niekada neniekinome namų, nes kur tu žmogus be namų cepelinus valgytum, arba kur, kotletų prisikirtęs, ant sofos filosofiškai atsipūstum. Be taupymo knygelės ir to žalio dolerėlio, kaip žmogus kokį alaus stiklą įsigy-

Šis žmogus jo didenybę dolerį verčia savo tarnu. Šiam žmogui jo didenybė doleris yra geras tarnas.

tumei, arba iš namų į kokį parengimą iškaktumei. Doleris ir namai yra didžiai mirtingam žmogui naudingi, ką čia ir kalbėti, bet mes tik kėlėme klausimą, kaip ir tas a. a. Obolėnas, kam priklauso lova? Ar namas priklauso žmogėnui, ar žmogėnas namui; ar doleris žaliasis priklauso žmogui, ar žmogus dolerėliui švelniajam. Sako, kad švabas neguldavo į lovą dienomis, o tik naktimis, dienomis jis gulėjo šalia lovos, kad per greit matrasų nenugulėtų. Taigi ir mes svarstome, kam priklauso žmogus.

Mes džiaugiamės, kad žmogui priklauso namas, bet giname žmogų nuo namo, kai šis vargšą žmogelį pasiglemžia ir niekur jo nebeišleidžia. Kai namai pačiumpa žmogelį, įduoda į rankas plaktuką ir teptuką ir jo didenybė namas sako: "Tu, žmogėnai, niekše, niekur nesitrauk nuo manęs, kalinėk ir šiūruok mano šonus, niekur neik nuo manęs, niekur nesiveržk į jokius susirinkimus ir parengimus, tu man priklausai ir apie mane turi lenciūgėlį ar mikitą šokti". Taigi Spygliai ir gina žmogų nuo namų nevalios ir sako, kad va, žmogus priklauso namams, kaip tas švabas lovai.

Lygiai taip pat ir su Jo Žalenybe doleriu. Juk jis šaunus lordas, bet jei jis nebetarnauja žmogui, o žmogus jam, tai jau Spygliam tik pareiga gelbėti žmogėną nuo tokios ubagystės. Jei ponas doleris sako: "Tu priklausai man ir prašau man jokių laikraščių neskaityti, knygų nepirkti, niekur neaukoti, nes aš Didybė doleris noriu pas tave padoriai ir šiltai gyventi ir noriu, kad tu mano daugystę didintum. Noriu, kad tavo knygelėje mūsų vis daugėtų ligi milijono, maždaug kaip dr. Razmos fonde". Žodžiu, lordas doleris negali pakęsti tokių žmonių, kurie jam nevergauja, ir todėl Spygliai kaip tik ir gina žmogų nuo vergijos doleriui, vis primindami žmogui, kad jis nuo pančių nutrūktų, kad pirktų pirktų knygas ar paveikslus, kad aukotų, kad to buožės dolerio vergijos atsikratytų bent iki to laiko, kol Amerikos aukščiausias teismas paskelbs įstatymą, kad dolerius mirštant galima į grabą pasiimti.

Spygliai ne pinigą ir ne akcijas niekina, bet gelbsti žmogų, kad jis nors kartais nutrūktų nuo namų ir pinigų vergijos, kad išeitų kaip žydai iš Egipto nelaisvės.

Va, vienas žmogėnas atsisakė laikraščio, esą jis pirkęs namus ir nebeturįs laiko skaityti. Taigi, jau tas žmogus pilnai namams priklauso ir tarnauja, kaip švabas lovai. Arba kitas nebeskaito laikraščio, kad prenumerata doleriu pakilo. Ir ką tu žmogus gali pasakyti, doleris kaip anais laikais biaurus rusų žandaras žmogui spaudą draudžia. Tai kaipgi Spygliai prieš tokį dolerį nepasisakys.

Taigi, šis mūsų rašinys ir yra skirtas pasvarstyti, kam priklauso namai ir pinigai, ar jie priklauso žmogui, ar žmogus jiems, kaip švabas lovai.

M. R.

Tavo skolininkas yra toks žmogus, kuris nuolat nori gyventi tavo mintyse.

OKUPACIJOS IR MIRTYS

"Tiesa" vasario 4 d. rašo:

"Fašistinė okupacija, skaudžiai palietusi visą kraštą, nutraukė ir kūrybinę mintį. Šimkus pačiame jėgų žydėjime staiga apsirgo ir 1943 m. spalio mėn. 15 d. mirė".

Taigi dėl tos raudonos fašistinės okupacijos visai jauni iš tarybinės santvarkos iškeliavo Cvirka, Nėris, Mozūriūnas, Kobilinskas ir eilė kitų. Ir sakyk, kad "Tiesa" nežino, nuo ko miršta žmonės.

Taip pat nebe prie gyvųjų galima priskaityti ir Ant. Miškinį kuris š. m. "Pergalės" 1 nr. rašo:

Vėl jis girdi — dainuoja
kareiviai:

Saldatiški...
Bravy rebetuški...
Našy žony
Ružja zarežony.

NAUJŲ LAIKŲ PIRŠLYS

"Dirvos" vasario 20 d. laidoje rašoma, giriant R. Stakauską: "Kuklus, niekados neišsišokąs, savo mintis, pasiūlymus ramiai išdėstąs, pasakys atvirą žodį niekam nepataikaudamas, nieko neužgaudamas. Aktyvus susirinkimuose, sueigose, punktualus, žodį laikąs, ištvermingas pasižadėjimuose".

Tikrai nuoširdžiai piršliaujama, ir, reikia manyti, Romas, jei nevedęs, galės greit išeiti į žentus.

"NEBEMATAU KITOS IŠEITIES"

"Nebematau kitos išeities. Anksčiau ar vėliau turėsiu prašyti savo gerą draugą kun. dr. P. Celiešių išmokyti mane taip karštai pasimelsti, kad jeigu jau niekas kitas, tai bent pats Praamžius apsaugotų mūsų spaudą ir mūsų kultūros raidą pirmiausiai nuo tų burtų, nuo tokio putoto, tokio pasibaisėtino, stačiai klaikaus tuščiažodžiavimo".

Br. Raila,

"Dirva", 1966 m. lapkr. 14 d.

Ir kas gi galėtų nelinkėti, kad toji karšta malda nebūtų išklausyta.

*

— Žmonės retai pastebi tavo senus drabužius, jeigu tu esi pasipuošęs šypsena.

*

— Žmogus, kuris pastebi, kad klydo, yra išmintingesnis šian dien, negu buvo vakar.

Būtų gera, kad kas nors tą pajamų mokesčių katiną su tuo akmeniu paskandintų, bet kol taip nėra pilietis gailisi, kad jis nedavė daugiau Lietuvių Fondui ar Balfui, tada mokesčių katinas nebūtų tiek suėdęs.

MODERNUSIS SAPNININKAS

Visi pageidauja sapnininkų, nes kas gi norėtų, kad sapnai nueitų niekais ir negalėtum jais pasinaudoti savo geresnės ateities labui. Taigi išėjo tokia knyga "Lucky Gypsy Fortune Teller and Dream Book", lietuviškai tai būtų "Čigonės laimės spėjimai ir sapnų knyga". Joje pavyzdžiui rašoma:

Jeigu mergaitė sapnuoja, kad ji valgo raugintus agurkėlius, tai reiškia, kad ją pabučiuos senbernis. Jeigu jaunas vyras sapnuoja raugintus agurkus, tai reiškia, kad jį įsimylės senmergė ir pastatys į rūgščią ir pačiumpamą poziciją.

Sapnuoti česnaką, reiškia, kad pateksi į ginčus ir paslapčių atidengimo poziciją.

Sapnuoti žiogus tai reiškia, kad susirgsi.

Sapnuoti, kad patekai į pavojų reiškia, kad netrukus vesi.

Žinoma, be sapnų yra ir ženklų. Taigi knygoje rašoma:

Jeigu, šukuojant galvą, perdaug iškrinta plaukų, tai reiškia, kad tave ištiks nelaimės. (Knyga nerašo, kokios nelaimės, bet mūsų nuomone plikumas.)

Jei tavo kairė ausis ūžia, tai reiškia, kad kas nors tave iš pasalų puola. (Manoma, kad spaudoj.) Pabaigai dar grįžtame prie sapnų.

Rašytoją sapnuoti — blogas ženklas. Jūs prarasite pinigus. Sapnuoti, kad pats tapai rašytoju, reiškia vargą ir nusivylimą.

— Išmintingas mato toliau ir žvakės šviesoje, negu kvailys saulėje.

*

— Šių laikų jaunimas namų ilgesiu serga tik tada, kai jis yra namuose.

LIETUVIŲ KALBOS SVARBA

Chicagos "Sun Times" dienraštyje vasario 23 d. buvo išspausdintas toks skelbimas: "Rupūže, please call me in the daytime" (t. y. skambink dieną). Na, ir kas gali sakyti, kad lietuvių kalba nėra reikšminga ir didžiojoj spaudoj.

IŠTIKIMAS ALVUDO ŽYGININKAS

Kaip žinome, beveik ant visų Chicagos autobusų yra reklaminiai skelbimai, siūlą gerti konjaką ar skačių. Vienas pilietis, per vėlai atvykęs į kultūrinį Alvudo pavakarį, pareiškė: "Aš laukiau autobuso, kuris neturėtų ant savo užpakalio degtinę reklamuojančių skelbimų, nes negaliu, kovodamas už blaivybę, tokiais autobusais važinėti. Kol autobusas be šnapso reklamos atėjo, teko palaukti".

Prisipažinimas

"Aš pažinau nemažai žmonių, kurie visai negėrė degtinės, o senatvėje jiems ne tik rankos drebėjo, bet ir jų galva į vieną ar kitą pusę svyrinėjo. Dar ir dabar, kai išgeriu, praeina rankų drebėjimas. Kūnas, rodos, išsitiesina, krūtinėje šilčiau, lengviau alsuoti. Svarbiausia — ir kojos palengvėja. Kartais tada ir į moterų pusę pasižiūriu".

Ad. Vilainis,

"Seno bartenderio pasakojimai"

Spyglininkai guodžiasi

— **Kenoshietis rašo:** "Kenosha turi nemažai viengungių, bet pas juos trūksta "darnos". Ar negalėtų Spygliai ir Dygliai padėti jiems surasti tą "darną" Suvalkų trikampyje, kaip tai daro Kanados viengungiai".

"Kenoshojje yra karingų džentelmenų. Vienoje užeigoje susikivirčijo du lietuviai. Vienas jų savo nuomonę paryškino antausiu. Prisistatė policija, norėjo suimti muštąjį, bet mušėjas užsistojo, pareikšdamas, kad muštasis yra jo draugas, ir prašė aną paleisti. Policija, matydama tokį džentelmeniškumą, sulaikytąjį paleido".

— **Dyguldagis** savo atviram laiške p. I. Smieliauskienei rašo:

"Perskaitęs jūsų pasirašytą pranešimą apie "Buvusių Telšių gimnazijos auklėtinių suvažiavimą", įdėtą "Drauge" 1967. II. 2. nr. 27, labai nudžiugau, nes, kiek pamenu, ir aš esu tą gimnaziją lankęs ir ją, jei neklystu, baigęs — bene 1926 metais. Iš to pranešimo aiškėja, kad, jei pasisektų tuo metu Chicagon atvykti, manęs, kaip ir kitų, lauktų iniciatyvinio komiteto ruošiamos malonios staigmenos suvažiavimui, nekalbant jau apie galimybes atjaunintį senas pažintis. Bet ir labai nustebau dėl vienos to pranešimo užuominos: "Iniciatyvinio komiteto ryšininkė visus susidomėjusius suvažiavimu prašo susirišti su ja". Mielai į tą suvažiavimą keliausiu, bet vieno dalyko tikrai nemoku ir nemokėsiu kaip padaryti, t. y., susirišti su ryšininke".

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— **Pulgis Andriušis** Australijos "Mūsų Pastogėje" rašo, kaip jis ieškojo kuklaus lietuvio ir pagaliau lyg jau buvo užtikęs, bet štai kas įvyko: "Ėmiau sekti vietos spaudą. Kol ją sekiau, buvo visai aišku. Nuopelnai, padėkos ir praeitame numeryje padėkos sąraše praleistų pavardžių atitaisymai su atsiprašymais arba apgailestavimais, praleistos ir paskui papildomai paskelbtos pavardės savinimko padėka redakcijai už padėką. Padėka už cemento šiupelį, už stalties, pyragą, rinkeles vieno lango užuolaidoms, netikrą zuikį, svogūnų pynę. Vadinasi, kai nustoji sekti spaudą, vėl neaišku.

Tad vieną dieną ir klausiu savo redaktorių, ar tas lietuvis, kuris padovanojo svogūnų pynę ir už tai gavo viešą padėką spaudoje, dar yra laikytinas kukliu eiliniu lietuviu.

— Nnnne, — sako pasikrapštęs viršugalvį redaktorius, — ne labai kuklus eilinis, ypač atsižvelgiant į tokią iškilmingą padėką spaudoje, šis viešas aktas suteikia dėkojamajam asmeniui tam tikro bendruomeninio svorio bei autoriteto, išskiria jį iš eilinių rikiuotės".

—o—

Domėjimasis knygoms

Raštai baigtų supelyti,
Jei ne ta gudri pelytė —
Šitam užkampy knygyno
Ji šeimyną išaugino.
Čia jų turtas, čia jų kraitis —
Kokios gardžios riebios
raidės!
Ir visa šeimyna domis,
Ar išeis dar vienas tomas.

— Fabijūnas

MEDICINOS FAKULTETE

Įėjęs profesorius klausia grupės studentų:

— Na, kaip einasi daryti aklosios žarnos operaciją?

— Aklosios žarnos? Mes manėme, kad reikia daryti žmogaus pomirtinį skrodimą, — atsakė studentai.

—o—

— Gerai pasiruošęs žmogus yra toks, kuris padaro tą pačią klaidą nesijaudindamas.

— • —

"Reikalinga turėti gana kietą, neįbrėžiamą odą, kad metai po metų galėtum tikėti žmogaus gerumu".

Dr. A. Liulevičius

DVIGUBAS ATLYGINIMAS

Vyras po vidurnakčio pirštų galais įslenka butan. Tamsoj pasipila smūgiai ir piktas moters balsas. Po kiek laiko moteris atsikvošia:

— O, juk tamsta ne mano vyras!

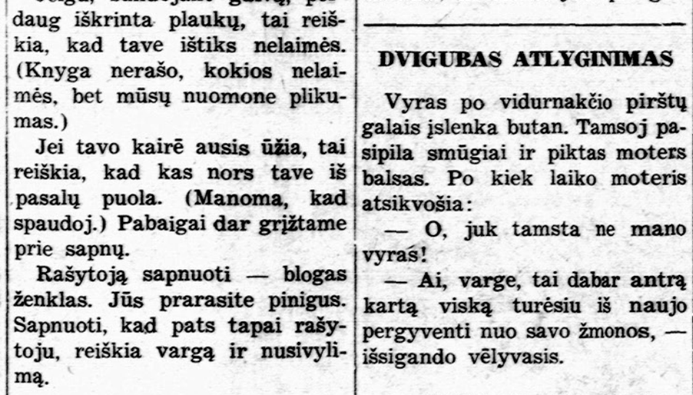
— Ai, varge, tai dabar antrą kartą viską turėsiu iš naujo pergyventi nuo savo žmonos, — išsigando vėlyvasis.

PAGRINDAS SKIRYBOM

— Pone teisėjau, aš prašau skyrybų su savo žmona.

— O koks jūsų skyrybų motyvas?

— Žmonos žiaurumas. Kai ji pradeda kasti aplink namą sniegus, tai nuo šio triukšmo aš visai negaliu užmigti.

Šis paveikslas yra žinomo dail. Cecil Wakefield, išryškinąs alkoholį geriančiojo būdą. Šį kūrinį atsiuntė vienas sveikstąs veikėjas ir geradarys visiems, kurie ne perdaug entuziazmo rodo žingsniuoti giros keliu.

BENDRUOMENĖS NARIO PAREIGOS

Jau pradedama ruoštis LB tarybos rinkimams gegužės 6—7d. Be abejo, kiekvienas lietuvis turi stengtis, kad LB gyvuotų, todėl yra keletas labai svarbių punktų, kuriuos turi kiekvienas atsiminti.

1. Niekada nemokėk solidarumo mokesčio.

2. Niekada neateik į susirinkimus, o jei kada ateitum, tai būtinai pasivėlink.

3. Neprisiimk jokių pareigų, nes tada negalėsi kitų kritikuoti. Jei per nelaimę nebegalėtum išsisukti nuo pareigų, tada stenkis nedirbti, o paskui atsistatydink, kad įeitų kandidatas.

4. Visada tylėk, kai svarstomi kokie klausimai, bet kai jau padarys sprendimą, sakyk, kad viskas kvailai sugalvota ir tu jau seniai sakei, kad reikia taip ar kitaip daryti.

5. Jeigu kas padaro kokį pasiūlymą ir jei matai, kad nebeišvengsi patekimo į kokį komitetą, tai sakyk, kad tam dalykui padaryti yra laiko ir atidėkime kitam kartui.

6. Nedalyvauk niekur ir nekandidatuok niekur, o paskui sakyk, kad niekur nėra tokių nepajėgių darbuotojų, kaip tavo apylinkės valdyboj.

YRA ŠALIS

Yra šalis, kurios netekom,
Ir visa baigės be kančios —
Vaikai mūs angliškai jau šneka
Dar su lukštu prie apačios.

Čia doleriai aplieja žmones,
Bet sausos dėžės rinkliavos.
Žodžiu, šita šalis maloni
Ir tėvelius supikliavos.

Tave tik sodėm jau vaišina,
Kai dar nueisi į svečius,
Aprodo blizgančią mašiną,
Jei neturi pats panašios.

Tėvynės meilės sunkią naštą,
Kaip ubagas nešiau ilgai,
Dabar lengviau — jau meilė mąžta,
O vis didėja pinigai.

Ten tėviškėje vakars šiltas —
To vakaro širdy nebėr —
Eini lyg būtumei pripiltas
Tu Wuerzburger arba Sinclair.

At atmeni, kada į guolį
Saulutė prašė vakarai,
O čia prieš bosą tu parpuoli
Ir normas dvigubas varai.

Kaip upės vandens mintys teka —
Tėvynė nieko nepadės.
Dėk pinigus tik į pančeką,
Nubraukęs galą pavardės.

O pilietybės mielas raštas,
Kurį taip įgijau ūmai —
Gal dovanos gimtasis kraštas,
Kada sugrius ir čia namai...

Kazys Pabraižys

Įvairių mokesčių lietus labai žmogų išplauna.

RŪKYMO PROBLEMOS

Kasmet amerikiečiai išleidžia 8 bilijonus dolerių už tam tikrą prekę ir, numesdami jos nenaudotą dalį, išeikvoja 2 bil. dol. Kas gi ta prekė? Tai cigaretės, kurių kasmet surūkoma daugiau 500 bilijonų.

Iš rūkytojų nesurūkytų ir numestų į šalį ketvirtadalių cigarečių galiukų būtų galima suklijuoti šešių milijonų mylių ilgumo cigaretę, kuri apie 240 kartų apjuostų Žemės rutulį.

Kažkoks M. J. Vercoe susirūpino tokiu išlaidumu. Jo keletas pasiūlymų tilpo "Saturday Review" žurnale. Jis siūlo visą tabaką sudeginti cigarečių fabrikuose ir dūmus uždaryti į mygtukais operuojamas purkštuvines skardeles, panašias į moterų plaukams lako purkšles. Purkštuvai galėtų būti įvairių kontūrų ir spalvų.

Pagal Vercoe, rūkytojas, norėdamas traukti dūmą, galėtų pritaikyti filtrą prie purkštuvo, kitą galą prisidėti prie burnos, paspausti mygtuką ir... traukti į plaučius. Rūkoriai galėtų pasirinkti įvairiaskonių filtrų: mėtų, mentolio, kavos, citrinos ir panašiai.

Autorius toliau rašo: "Rūkoriai irgi eikvoja daug dūmų, ne vien numesdami nuorūkas, bet šnekučiuodamiesi ir ranka mosikuodami, kitaip tariant, ne visą laiką rūkydami. Visi tokie dūmai iš rūkstančios cigaretės, jei nepasiekia rūkančio gomurio, yra tikras eikvojimas, ir jie visam laikui dingsta atmosferoje".

Purkštuvinė rūkymo sistema sutaupytų visus dūmus, garantuojant, kad jie, traukiami, visi patektų į rūkoriaus plaučius, kur padarytų daugiausia naudos.

PRASMINGA ILIUSTRACIJA

Teisiant aštuonių slaugių žudiką Speck, Chicagos dienraščiai įsidėjo žudiko nuotrauką į pirmą puslapį. Kai kas teigė, kad toks žudiko reklamavimas tik kursto kitus žudikus. Aprašydamos Vasario 16 d., "Naujienos" vasario 21 d. įsidėjo irgi ne kokią ten lietuvišką nuotrauką, bet taip pat žudiką Speck. Kitų nuomone, tai prasmingas "Naujienų" pasirinkimas, nes jei šitokį vyrą turėtume, kuris iš karto, kaip pasakoj, muša po aštuonis, tuoj bolševikai būtų iš visur išvyti.

— Matai, jeigu nekerti tai ir skiedros nelekia.

— Panele sekretore, gal galėtumėte išvystyti didesnį tempą?

— O, ne, mano daktaras man išaiškino, kad aš esu alergiška įvairių mašinų raidėms ir mygtukams.

Melžėjos ir generolai

Chicagiškė "Vilnis" vasario 24 d. rašo apie Aukščiausią sesiją Lietuvoje:

"Pertraukos metu prezidentas Paleckis supažindina su deputatais. Pastebėjau, kad vienos pusamžės moters krūtinė nusagstyta medaliais ir įvairiaspalviais kaspinais.

Tokias dekoracijas teko matyti tik ant aukščiausiai pasižymėjusių generolų uniformų. Paleckis išsklaidė mano abejones tardamas:

"Susipažinkite, tai šauniausia mūsų Respublikoje karvių melžėja!"

Taigi, generolu atžymėta ne pieną duodanti karvė, bet melžėja, pagal pavyzdį, nes Lietuvoj dekoruoja ne darbininką, bet jo vyriausiąją melžėją "Tarybų Sąjungą".